

XXXIII Zgromadzenie Ogólne

Karpacz, 8-9 marca 2012

**Sprawozdanie
z działalności**

2011

Wprowadzenie

Pełny tekst sprawozdania jest dostępny na stronie www.miasta-polskie.pl

Rok 2011 – rok sprawozdawczo-wyborczy w Związku i pierwszy rok nowej kadencji. Po raz pierwszy w dziejach odrodzonego Związku środki, którymi dysponowaliśmy, osiągnęły 9,5 mln zł, przy czym składki członkowskie stanowiły mniej niż 40 % wpływów (3,6 mln zł). Dzięki **znacznym środkom pozyskanym z innych źródeł** poszerzyliśmy zakres działalności obejmującej m.in. monitoring rozwoju miast i wymianę doświadczeń w zarządzaniu miastami.

Lobbing legislacyjny, prowadzony za pośrednictwem Komisji Wspólnej Rządu i ST, komisji sejmowych i senackich oraz Kancelarię Prezydenta RP, obejmował wiele spraw, z których najważniejsze były:

- spór z ministrem finansów w sprawie procedury ograniczania nadmiernego deficytu,
- przywrócenie równowagi w drastycznie osłabionym systemie dochodów JST,
- nowy system zagospodarowania odpadów komunalnych,
- nowy system pieczy zastępczej,
- projekt „spec-ustawy” o korytarzach przesyłowych,
- „prezydencki” projekt ustawy.

Ogółem zaopiniowaliśmy 50 projektów ustaw i 27 projektów rozporządzeń.

Realizowane były **projekty finansowane ze źródeł zewnętrznych**, obejmujące monitorowanie rozwoju miast i jakości usług publicznych oraz wymianę doświadczeń w zarządzaniu miastami:

- wzmocnienie potencjału instytucjonalnego miast w zarządzaniu lokalnymi usługami publicznymi („1. projekt norweski”, rozpoczęty w 2007, zakończony w kwietniu 2011),
- wymiana doświadczeń w zarządzaniu miejskimi usługami publicznymi (GWD 2, PO KL, rozpoczęty w styczniu 2011 r., trwa),
- współpraca miast z organizacjami pozarządowymi (projekt systemowy MPiPS, rozpoczęty w lutym 2010, zakończony w lutym 2012),
- 4 projekty dot. współpracy międzynarodowej (3 rozpoczęte i zakończone w r. 2011).

Przygotowujemy **nowe projekty**, w tym predefiniowany „drugi projekt norweski” oraz dwa projekty w ramach PO PT, dzięki którym poszerzymy ofertę dla miast członkowskich o nowe dziedziny, począwszy od połowy bieżącego roku. Będą to:

- zintegrowane zarządzanie rozwojem obszarów miejskich (projekt norweski i projekt PO PT - 2),
- monitorowanie jakości miejskich usług publicznych – nowe narzędzia (projekt PO PT - 1),
- wymiana doświadczeń w zarządzaniu miejskimi usługami publicznymi (GWD 2, PO KL),
- Urbact II – międzynarodowa wymiana doświadczeń w zarządzaniu rozwojem miast (cd.),
- współpraca z organizacjami pozarządowymi (nowe projekty MPiPS),
- udział mieszkańców w sprawach miasta (ISP, SPLOT – mechanizm szwajcarski).

1. Organy, komisje, przedstawiciele

1.1. ZGROMADZENIE OGÓLNE

XXXII Zgromadzenie Ogólne Związku odbyło się w Poznaniu, w dniach 3 i 4 marca 2011 roku, z udziałem delegatów ze 193 miast, zatem frekwencja wyniosła 64 %.

Sprawozdawczo-wyborcze Zgromadzenie Ogólne wybrało władze Związku na nową kadencję, zwiększając najpierw w Statucie liczbę członków Zarządu do 25 osób. Zgodnie z ukształtowaną w połowie lat 90. tradycją, dla zapewnienia apolityczności władz, dokonano podziału miejsc w Zarządzie i Komisji Rewizyjnej dokładnie proporcjonalnie do przynależności delegatów (największą grupą polityczną w ZO są delegaci niezależni, którzy mają bezwzględną większość w składzie ZO).

Prezesem Związku został ponownie **Ryszard GROBELNY**, prezydent **Poznania**.

Członkami Zarządu zostali wybrani:

- **Jacek MAJCHROWSKI**, prezydent **Krakowa**, wiceprezes,
- **Marek MIROS**, burmistrz **Gołdapi**, wiceprezes,
- **Krzysztof ŻUK**, prezydent **Lublina**, wiceprezes,
- **Andrzej KOSZTOWNIAK**, prezydent **Radomia**, sekretarz,
- **Andrzej PIETRASIK**, burmistrz **Płońsk**, skarbnik,
- **Bogdan BIENIEK**, zastępca prezydenta **Mielca**,
- **Ryszard BREJZA**, prezydent **Inowrocławia**,
- **Jan BRONŚ**, burmistrz **Oleśnicy**,
- **Andrzej CZAPSKI**, prezydent **Białej Podlaskiej**,
- **Andrzej DZIUBA**, prezydent **Tychów**,
- **Arkadiusz GODLEWSKI**, przewodniczący RM **Katowic**,
- **Janusz GROMEK**, prezydent **Kołobrzegu**,
- **Piotr JEDLIŃSKI**, prezydent **Koszaliny**,
- **Tomasz KACPRZAK**, przewodniczący RM **Łodzi**,
- **Jacek LIPIŃSKI**, burmistrz **Aleksandrowa Łódzkiego**,
- **Stanisław MAŁACHWIEJ**, burmistrz **Sokółki**,
- **Zbigniew PODRAZA**, prezydent **Dąbrowy Górniczej**,
- **Stanisław SZWABSKI**, przewodniczący RM **Gdyni**,
- **Anna TOMICKA**, burmistrz **Swarzędza**,

- **Zofia TRĘBICKA**, radna Miasta Stołecznego **Warszawy**,
- **Leszek TRĘBSKI**, prezydent **Skierniewic**,
- **Jarosław WILCZYŃSKI**, prezydent **Ostrowca Świętokrzyskiego**,
- **Janusz ŻMURKIEWICZ**, prezydent **Świnoujścia**.

Członkami Komisji Rewizyjnej zostali wybrani:

- **Tadeusz KRZAKOWSKI**, prezydent **Legnicy**,
- **Julian JOKŚ**, burmistrz **Krotoszyna**,
- **Wojciech KUDELSKI**, prezydent **Siedlec**,
- **Mirosława LEHMAN**, burmistrz **Kartuz**,
- **Jacek WALCZAK**, prezydent **Sieradza**.

Zgromadzenie Ogólne, po zapoznaniu się z opinią Komisji Rewizyjnej, przyjęło sprawozdanie prezesa Związku z działalności Zarządu Związku w 2010 roku, sprawozdanie finansowe z wykonania budżetu Związku w 2010 r. oraz bilans Związku za 2010 rok. Zgromadzenie przyjęło założenia programu działania Związku na VI kadencję oraz budżet Związku na r. 2011. Wybrano też członków Kapituły Złotej Wstęgi Miast Polskich.

Debata merytoryczna skupiła się na problematyce finansowej. W jej wyniku przyjęto **stanowisko w sprawie stanu finansów miast** na tle całego sektora finansów publicznych.

Do **priorytetów programowych** zaliczono: finanse miast, rewitalizację, rozwój przestrzenny miast, zarządzanie drogami (ulicami) w miastach, transport publiczny, politykę mieszkaniową. Polska powinna sformułować i prowadzić **politykę miejską**.

W nawiązaniu do XX rocznicy restytucji Związku przedstawiono **film dokumentalny** o tych 20 latach, bardzo dobrze przyjęty przez delegatów i Gości Zgromadzenia.

1.2. ZARZĄD ZWIĄZKU

Nowy Zarząd spotkał się w ciągu roku 2011 na 10 posiedzeniach:

- 4 marca w Poznaniu,
- 15 kwietnia w Wieliczce,
- 17 maja w Katowicach,
- 10 czerwca w Nysie,
- 1 lipca w Cieszynie,
- 27 sierpnia w Kołobrzegu,
- 15 września w Lublińcu,
- 21 października w Łodzi,
- 23 listopada w Poznaniu,
- 16 grudnia w Warszawie.

Sprawozdanie z działalności Związku

W posiedzeniach Zarządu uczestniczyli zwykle w charakterze obserwatorów członkowie Komisji Rewizyjnej. Na posiedzenia byli zapraszani również prezydenci i burmistrzowie miast członkowskich z regionu, a także przedstawiciele różnych organizacji i instytucji oraz eksperci Związku.

W pracach Zarządu brali też udział – w przypadku niemożności uczestnictwa któregoś z członków (zgodnie ze Statutem Związku i Regulaminem Pracy Zarządu) – upoważnieni przedstawiciele członków Zarządu. Informacja o udziale członków Zarządu w jego posiedzeniach stanowi załącznik nr 1 do sprawozdania.

W wyniku prac Zarządu oraz na podstawie propozycji Komisji i Biura Związku przyjęto liczne stanowiska, opinie i inne dokumenty, które po części zostały wzięte pod uwagę w różnych etapach prac legislacyjnych (były prezentowane na posiedzeniach zespołów Komisji Wspólnej Rząd, jej obradach plenarnych oraz w komisjach sejmowych i senackich). Oto ich lista:

Stanowiska dotyczące projektów ustaw i spraw ustawowych:

- o zmianie ustawy o ochronie przyrody,
- o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw,
- o zmianie ustawy o przekształceniu prawa wieczystego użytkowania w prawo własności nieruchomości,
- o systemie oceniania jakości edukacji,
- o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz niektórych innych ustaw,
- o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw,
- założeń do projektu ustawy o języku migowym i innych środkach wspierania komunikowania się,
- o wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach samorządu terytorialnego, o współdziałaniu gmin, powiatów i województw oraz zmianie niektórych ustaw,
- o zmianie ustawy o funduszu sołeckim oraz niektórych innych ustaw,
- o konwersji opłat z tytułu udzielenia koncesji operatorom ruchomych publicznych sieci telekomunikacyjnych,
- o zmianie ustawy o samorządzie gminnym,
- o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw,
- o zmianie ustawy o ujawnieniu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego,
- o uregulowaniu wspólnot gruntowych i mienia gromadzkiego,
- o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz o zmianie ustawy o dodatkach mieszkaniowych,

Sprawozdanie z działalności Związku

- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw,
- o zmianie ustawy o transporcie drogowym,
- o jawności i działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa,
- o petycjach,
- o zmianie ustawy Prawo łowieckie,
- o Muzeum Ziemi Zachodnich,
- o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz o zmianie ustawy o prze-kształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości,
- o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o podatku od towarów i usług,
- o zmianie ustawy o scalaniu i wymianie gruntów,
- o zmianie ustawy o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS) oraz ustawy Prawo ochrony środowiska,
- o zmianie ustawy Kodeks wyborczy oraz zmianie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę Kodeks wyborczy,
- o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy Ordynacja podatkowa,
- o języku migowym i innych środkach wspierania komunikowania się,
- o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych,
- o korytarzach przesyłowych,
- o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw,
- o niektórych sposobach unikania konfliktu interesów,
- o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- o zmianie ustawy Prawo wodne oraz ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- o świadomym rodzicielstwie,
- założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych w zakresie implementacji do krajowego porządku prawnego Dyrektywy PE i Rady UE w sprawie ram wdrażania ITS w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu,
- o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw,
- o zmianie ustawy Prawo o zgromadzeniach,
- zmieniający ustawę o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej,

Sprawozdanie z działalności Związku

- o zmianie ustawy o finansach publicznych.

Stanowiska dotyczące projektów rozporządzeń:

- Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie autostrad płatnych,
- Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego,
- Ministra Infrastruktury w sprawie rozkładów jazdy,
- Ministra Infrastruktury w sprawie wzoru formularza do przekazywania informacji dotyczących publicznego transportu zbiorowego,
- Ministra Infrastruktury w sprawie opłat za wydanie dokumentów związanych z wykonywaniem publicznego transportu zbiorowego oraz wzorów tych dokumentów,
- Ministra Zdrowia w sprawie naczelnego lekarza uzdrowiska,
- Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów,
- Ministra Zdrowia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi,
- Ministra Zdrowia w sprawie szczegółowego zakresu danych objętych wpisem do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą (...),
- Ministra Zdrowia zmieniającego rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki specjalistycznej,
- Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie ramowego programu szkolenia kandydatów na egzaminatorów, sposobu prowadzenia ewidencji (...),
- Ministra Sportu i Turystyki zmieniającego rozporządzenie w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie,
- Ministra Skarbu Państwa w sprawie określenia wzoru kwestionariusza SP ZOZ przeznaczonego do przekształcenia w spółkę kapitałową (...),
- Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu środków publicznych niezaliczanych do środków, o których mowa w art.5 ust. 3 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,
- Ministra Rozwoju Regionalnego zmieniającego rozporządzenie w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej na promocję gospodarczą Polski Wschodniej,
- Ministra Edukacji Narodowej w sprawie egzaminów eksternistycznych,
- Ministra Edukacji Narodowej ws. publicznych placówek kształcenia ustawicznego,
- Ministra Edukacji Narodowej ws. klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego,
- Ministra Edukacji Narodowej ws. podstawy programowej kształcenia w zawodach,
- Ministra Edukacji Narodowej zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych,
- Ministra Infrastruktury w sprawie warunków produkcji i sposobu dystrybucji tablic rejestracyjnych (...),

Sprawozdanie z działalności Związku

- Ministra Infrastruktury w sprawie trybu legalizacji tablic rejestracyjnych oraz warunków technicznych i wzorów znaku legalizacyjnego,
- Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków technicznych dla sprzętu oraz oprogramowania służącego prowadzeniu lokalnych baz danych SIO (...),
- Ministra Edukacji Narodowej w sprawie algorytmu podziału subwencji oświatowej na rok 2012,
- Ministra Infrastruktury ws. zezwoleń na przejazd pojazdów nienormatywnych,
- Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach PO Innowacyjna Gospodarka, w latach 2007-2013,
- Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego.

Stanowiska w sprawach:

- konieczności zmian przepisów ustawy Karta Nauczyciela,
- wyrażenia protestu wobec uchwały Senatu RP w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
- wyrażenia protestu przeciwko przepisom obligującym gminy do płacenia za oświetlenie na drogach szybkiego ruchu i autostradach,
- projektu strategii „Sprawne Państwo 2011-2020”,
- konieczności wprowadzenia zmian dotyczących zakresu pozyskiwania i publikowania danych statystycznych,
- wyrażenia protestu wobec treści interpretacji ministra finansów dotyczącej przepisów ustawy o finansach publicznych w zakresie wysokości refundacji i dotacji na zasiłki stałe wypłacane przez samorządy,
- uchwały Senatu RP dotyczącej ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- sposobu objęcia podsektora samorządowego procedurą ograniczania deficytu sektora finansów publicznych,
- dopisania autobusów lokalnego transportu publicznego do listy pojazdów zwolnionych z opłat za korzystanie z dróg krajowych
- nowelizacji ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych,
- poparcia postulatu zwiększenia dotacji na dofinansowanie zadania do 50% kosztów realizacji zadania,
- konieczności podjęcia prac nad niezbędnymi zmianami w polskim systemie wyrównawczym, tak aby uwzględniał on nie tylko różnice w poziomie dochodów, ale także różnice w kosztach wykonania zadań,
- miasta Wałbrzycha i jego mieszkańców (gratulacje za mobilizację i przyjęcie Karty wałbrzyskiej),
- stanu finansów jednostek samorządu terytorialnego,
- apel w sprawie podjęcia skutecznych działań dla modernizacji dworców i rewitalizacji terenów pokolejowych,

Sprawozdanie z działalności Związku

- problemu odpłatności za pobyt dziecka w przedszkolu,
- konieczności rozpoczęcia prac nad zmianą systemu finansowania zadań oświatowych, zwłaszcza wynagrodzeń nauczycieli szkół i przedszkoli,
- utrzymania w mocy obecnych przepisów ustawy o systemie oświaty dotyczących realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci 6-letnie od 1 września 2012 roku,
- poparcia postulatu ujednolicenia terminów płatności składek ZUS i przekazywania dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych,
- zaproponowania zmiany art. 63a Kodeksu wykroczeń.

Z inicjatywy Zarządu podjęto prace nad:

- projektem zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- oszacowaniem ubytku dochodów i wzrostu kosztów w samorządach w wyniku zmian prawnych od 2007 roku,
- projektem rozwiązania prawnego, dotyczącego odpraw dla wielokadencyjnych wójtów, burmistrzów i prezydentów.

Na zlecenie Zarządu został opracowany praktyczny **poradnik** dla miast członkowskich, dotyczący sposobu postępowania w związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Zgodnie ze Statutem Związku Zarząd wyznaczył przedstawicieli Związku do różnych instytucji i organizacji, w których Związek jest reprezentowany. W niektórych spośród nich kadencje nie pokrywają się z kadencją samorządową – wówczas zmian dokonywano tylko w sytuacji, gdy nasz przedstawiciel utracił mandat samorządowy.

Przedstawiciele Związku w najważniejszych instytucjach i organizacjach:

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego

Ryszard Grobelny (**Poznań**), Jacek Majchrowski (**Kraków**);

Zespoły problemowe KWRiST:

- **Polityki europejskiej** - Arkadiusz Godlewski (**Katowice**), Michał Guć (**Gdynia**),
- **Systemu finansów publicznych** - Ryszard Grobelny (**Poznań**, współprzewodniczący), Andrzej Pietrasik – (**Płońsk**), Tomasz Bogucki (**Kielce**),
- **Edukacji, kultury i sportu** - Bogdan Bieniek (**Mielec**), Jacek Lipiński (**Aleksandrów Łódzki**),
- **Ochrony zdrowia i polityki społecznej** - Zbigniew Podraza (**Dąbrowa Górnicza**), Włodzimierz Kałek (**Poznań**),
- **Infrastruktury, rozwoju lokalnego, polityki regionalnej i środowiska** - Janusz Żmurkiewicz (**Świnoujście**), Andrzej Dziuba (**Tychy**),
- **Administracji publicznej i bezpieczeństwa obywateli** - Krzysztof Matyjaszczyk (**Częstochowa**, współprzewodniczący), Jarosław Wilczyński (**Ostrowiec Świętokrzyski**), Artur Hołubiczko (**Częstochowa**),
- **Obszarów wiejskich, wsi i rolnictwa** - Stanisław Małachwiej (**Sokółka**), Leszek Szymański (**Kartuzy**),

Sprawozdanie z działalności Związku

- **Spółczeństwa informacyjnego** – Jan M. Czajkowski (Łódź, współprzewodniczący), Jacek Walczak (Sieradz), Marek Bigosiński (Poznań),

- **Ustrojowy** - Jacek Karnowski (Sopot, współprzewodniczący), Ryszard Brejza (Inowrocław), Piotr Jedliński (Koszalin);

Komisja Trójstronna ds. Społeczno - Gospodarczych

Janusz Żmurkiewicz (Świnoujście)

Naczelna Rada Zatrudnienia

Ryszard Brejza (Inowrocław), Tadeusz Krzakowski (Legnica)

Rada Nadzorcza NFOŚ

Ryszard Grobelny (Poznań)

Rada Działalności Pożytku Publicznego

Michał Guć (Gdynia)

Rada Zamówień Publicznych przy Prezesie UZP

Kazimierz Pałasz (Konin)

Państwowa Rada Gospodarki Przestrzennej

Wiesław Bielawski (Gdańsk), Zygmunt Ziobrowski (Kraków), Zbigniew Zuziak (Kraków)

Rada Informatyzacji

Jan Maciej Czajkowski (Łódź)

Rada Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”

Zofia Trębicka (Warszawa)

Krajowe Forum Terytorialne 2010-2020

Ryszard Brejza (Inowrocław), Andrzej Kosztowniak (Radom), Wojciech Kudelski (Siedlce)

Zespół ds. Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Polski Wschodniej do 2020 r.

Janusz Chodorowski (Mielec), Andrzej Czapski (Biała Podlaska), Marek Miros (Gołdap), Jarosław Wilczyński (Ostrowiec Św.)

Komitety Monitorujące SPO na lata 2007 – 2013

- **Infrastruktura i Środowisko** – Jacek Karnowski, Paweł Orłowski (Sopot);

- **Innowacyjna Gospodarka** – Zbigniew Podraza, Marcin Bazylak (Dąbrowa Górna.);

- **Kapitał Ludzki** - Mirosława Lehman, Elżbieta Rejter (Kartuzy);

- **Rozwój Polski Wschodniej** - Zdzisław Nowakowski, Bogdan Bieniek (Mielec);

- **Pomoc Techniczna** – Roman Smogorzewski, Lucjan Chrzanowski (Legionowo);

- **Europejska Współpraca Terytorialna** – Marek Obrębalski, Jadwiga Osińska (Jelenia Góra);

- **Rybołówstwo i Nadbrzeżne Obszary Rybackie** – Janusz Gromek (Kołobrzeg).

Komitet Monitorujący dla Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego (I edycja)

Marian Janecki (Jastrzębie Zdrój).

Mamy też obserwatorów w Regionalnych Programach Operacyjnych.

Reprezentanci Związku w organizacjach i instytucjach zagranicznych

a) **Komitet Regionów Unii Europejskiej** – Jan Bronś, burmistrz Oleśnicy (z-cą jest Andrzej Kunt, burmistrz Kostrzyna nad Odrą), Maciej Kobylński, prezydent Słupska (zastępcą jest

Sprawozdanie z działalności Związku

Zbigniew Podraza, prezydent **Dąbrowy Górniczej**) oraz **Stanisław Szwabski**, przewodniczący RM **Gdyni** (zastępcą jest **Arkadiusz Godlewski**, przewodniczący RM **Katowice**);

b) Komitet Polityczny **Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR)** - **Hanna Gronkiewicz-Waltz**, prezydent **Warszawy**, **Tomasz Kacprzak**, przewodniczący RM **Łodzi**, **Mirosława Lehman**, burmistrz **Kartuz**, **Jarosław Wilczyński**, prezydent **Ostrowca Świętokrzyskiego**;

c) Izba Lokalna **Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE)** - **Jolanta Barska** (burmistrz **Nysy**) i **Judyta Lemm** (radna RM **Szczecina**). Zastępcami delegatów są: **Marek Miros** (burmistrz **Gołdapi**) i **Jan Bronś** (burmistrz **Oleśnicy**).

1.3. SPRAWY CZŁONKOWSKIE

W 2011 roku Zarząd przyjął w poczet członków Związku 4 miasta: Gliwice, Kościerzynę, Gostynin, Strzegom.

W 2011 roku wystąpiło ze Związku 16 miast: Jawor, Lubaczów, Zawidów, Grajewo, Szczytno, Libiąż, Ostroróg, Poniatowa, Skwierzyna, Trzebinia, Bukowno, Bolków, Bolesławiec, Piława Górna, Zgorzelec, Lwówek Śląski.

31 grudnia 2011 roku Związek liczył **293 miasta**, reprezentując **73,39 %** miejskiej ludności Polski.

1.4. KOMISJE ZWIĄZKU

W nowej kadencji działa **13 stałych komisji** (do których miasta zgłosiły blisko 600 osób): polityki miejskiej i rozwoju miast; małych miast; geodezji; gospodarki mieszkaniowej i przestrzennej; gospodarki komunalnej; administracji i bezpieczeństwa obywateli; edukacji; kultury; turystyki i sportu; polityki społecznej; finansów; polityki europejskiej i współpracy zagranicznej; partnerstwa i dialogu. Komisje odbyły 28 posiedzeń w 13 miastach. Większość komisji spotkała się dwukrotnie, a dwie - trzykrotnie. Duży wkład w prace komisji zapewniają miasta goszczące posiedzenia. W Warszawie (7 posiedzeń) korzystamy z pomieszczeń Rady Miasta, a w Poznaniu (7 posiedzeń) – Biura Związku i Urzędu Miasta.

Do zakresu działania komisji należy m.in. analizowanie stanu danej dziedziny na podstawie wskaźników Bazy Danych SAS, wymiana doświadczeń, opiniowanie i przygotowywanie projektów stanowisk Związku, dotyczących projektów aktów prawnych, przygotowywanie stanowisk i wniosków z zakresu działania komisji.

Sprawozdania z poszczególnych posiedzeń i terminy spotkań komisji znajdują się na stronie internetowej Związku.

1.4.1. Komisja Polityki Miejskiej i Rozwoju Miast

W 2011 r. Komisja Polityki Miejskiej i Rozwoju Miast spotkała się dwa razy. Pierwsze posiedzenie odbyło się w **Lublińcu**, w dniu 15 września 2011 r., podczas którego

wybrano prezydium komisji w składzie: przewodniczący - **Jarosław Ferenc** – radny **Radomska**, naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta UM **Częstochowy**, wiceprzewodnicząca – **Zofia Wielgus** z Referatu Transportu i Inżynierii UM **Bytomia**, wiceprzewodniczący – **Grzegorz Sokoliński**, burmistrz **Szklarskiej Poręby**.

Drugie posiedzenie odbyło się w **Poznaniu**, 24 listopada 2011 r. podczas V Zjazdu Gospodarczego Miast. W trakcie spotkania przedstawiono zestaw wskaźników rozwoju miast, odzwierciedlający główne czynniki rozwoju lokalnego, oraz zaprezentowano aktualny stan Systemu Analiz Samorządowych.

1.4.2. Komisja Małych Miast

W roku 2011 Komisja Małych Miast odbyła dwa posiedzenia. Pierwsze posiedzenie odbyło się w **Ustce**, 27 czerwca 2011 r., na którym członkowie komisji wybrali przewodniczącego, 4 wiceprzewodniczących i sekretarza. Przewodniczącym komisji został **Bogdan Malinowski**, burmistrz **Karpacza**, zastępcami: **Henryk Litka**, burmistrz **Dolska**, **Roman Ramion**, burmistrz **Miastka**, **Jan Olech**, burmistrz **Ustki**, oraz **Andrzej Florczak**, przewodniczący RM **Główna**, a sekretarzem komisji **Artur Kozioł**, burmistrz **Wieliczki**. Przedstawiono zasady współpracy komisji z Zarządem Związku. W dniach 22-23 września w **Gołdapi** obradowano nad nowelizacją ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, która radykalnie zmienia dotychczasowy system gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce. Przyjęto stanowiska w sprawach: finansowania oświaty, dróg lokalnych, a także w sprawie sytuacji wójtów, burmistrzów i prezydentów, którzy sprawują swoją funkcję nieprzerwanie co najmniej trzy kadencje.

1.4.3. Komisja Geodezji i Infrastruktury Informacji Przestrzennej

W 2011 roku komisja spotkała się 2 razy. Na pierwszym posiedzeniu, które odbyło się 7 lipca w **Łodzi**, dokonano wyboru prezydium komisji, omówiono jej dotychczasową pracę, plan pracy na bieżącą kadencję oraz problemy związane z wymianą danych pomiędzy ewidencją gruntów a nową księgą wieczystą i innymi rejestrami referencyjnymi. Przewodniczącym komisji został **Wojciech Dyakowski** – dyrektor Wydziału Praw do Nieruchomości Urzędu Miasta **Łodzi**, zastępcami zostali: **Alicja Kulka**, naczelnik Wydziału Geodezji Urzędu Miasta **Tychy**, **Tomasz Myśliński** – dyrektor Biura Geodezji i Katastru Urzędu m.st. **Warszawy** oraz **Roman Rohaczyński**, naczelnik Wydziału Geodezji Urzędu Miasta **Katowice**, natomiast sekretarzem komisji jest **Agata Milkiewicz**, kierownik Miejskiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w **Olsztynie**. Komisja będzie kontynuować ocenę projektów rozporządzeń wykonawczych do ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Na drugim posiedzeniu, w **Warszawie** 17 listopada, dyskutowano o procesie legislacyjnym rozporządzeń wykonawczych do ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne. Podstawowym zadaniem

komisji w najbliższym czasie będzie opracowanie założeń do nowego Prawa geodezyjnego i kartograficznego.

1.4.4. Komisja Gospodarki Mieszkaniowej i Przestrzennej

Komisja spotkała się dwukrotnie w **Warszawie**: 25 października i 16 grudnia. Na pierwszym posiedzeniu komisja wybrała ze swego grona przewodniczącego. Został nim ponownie **Marek Goczyński**, główny specjalista w Biurze Mieszkalnictwa w **Toruniu**. Wybrano dwóch wiceprzewodniczących i sekretarza. Wiceprzewodniczącymi zostali: **Władysław Boberek**, zastępca dyrektora Biura Planowania w **Kielcach** oraz **Katarzyna Bury**, dyrektor Wydziału Mieszkalnictwa w **Krakowie**. Sekretarzem komisji została wybrana **Ewa Bartosik**, zastępca dyrektora Zarządu Komunalnych Zasobów Lokalowych w **Poznaniu**.

W drugim posiedzeniu Komisji uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Biura Polityki Lokalowej, Krajowej Rady Komorniczej oraz Departamentu Strategii Budownictwa i Mieszkalnictwa w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej. Głównymi tematami spotkań komisji były zmiany w ustawie o ochronie lokatorów (...) oraz projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o opróżnienie lokalu lub pomieszczenia albo wydanie nieruchomości.

1.4.5. Komisja Gospodarki Komunalnej

Komisja w 2011 r. spotkała się dwukrotnie. 20 października w **Warszawie**, tematem posiedzenia było zagospodarowanie odpadów komunalnych po zmianach ustawowych. Drugie posiedzenie odbyło się w trakcie V Zjazdu Gospodarczego Miast w **Poznaniu** (23 listopada), na którym komisja dokonała wyboru władz. Przewodniczącym został **Michał Rżanek**, prezes Piotrkowskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., a wiceprzewodniczącą - **Bożena Przewoźna**, dyrektor Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu Miasta **Poznania**. Ponownie dyskutowano o konsekwencjach dla gmin, jakie niesie za sobą wprowadzenie nowej ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Członkowie komisji uczestniczyli w Konferencji „Wspólna gospodarka odpadami gmin i regionów – jak nie utopić publicznych pieniędzy w śmieciach”.

1.4.6. Komisja Administracji i Bezpieczeństwa Obywateli

Komisja w 2011 r. odbyła 3 spotkania. Podczas pierwszego posiedzenia w dniu 13 czerwca w **Poznaniu**, komisja wybrała przewodniczącego oraz 3 wiceprzewodniczących. Przewodniczącym komisji został **Artur Hołubiczko**, komendant Straży Miejskiej w **Częstochowie**. Wiceprzewodniczącymi zostali: **Marek Białkowski** – dyrektor

Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa z **Łodzi**, **Krystyna Marków** – sekretarz miasta **Polkowice** oraz **Aleksandra Adamska** – zastępca Komendanta SM w **Gliwicach**, a sekretarzem – **Piotr Ichniowski**, komendant Straży Miejskiej w **Oświęcimiu**. W **Krakowie** na spotkaniu w dniu 11 października, komisja przyjęła dwa stanowiska: w sprawie inicjatywy ustawodawczej polegającej na zmianie art. 63 kodeksu wykroczeń, i w sprawie poparcia przez Zarząd ZMP zmiany ustawy o strażach gminnych. Członkowie Komisji uczestniczyli w międzynarodowej Konferencji naukowej „W trosce o bezpieczeństwo publiczne. Prawne i organizacyjne aspekty funkcjonowania straży miejskich/ policji municypalnych w Europie”. Trzecie w 2011 roku posiedzenie odbyło się 8 grudnia w **Częstochowie**. Tematem spotkania były uwagi do prezydenckiego projektu ustawy o wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach samorządu terytorialnego, o współdziałaniu gmin, powiatów i województw, a także zmiany w ustawie o strażach gminnych.

1.4.7. Komisja Edukacji

W roku 2011 komisja spotkała się dwa razy: 28 października w **Poznaniu** oraz 1-2 grudnia w **Aleksandrowie Łódzkim**. Podczas pierwszego spotkania komisja wybrała ze swego grona przewodniczącego. Został nim ponownie **Piotr Mróz** – zastępca dyrektora Wydziału Oświaty w **Poznaniu**. Wiceprzewodniczącymi komisji zostali: **Hanna Beda** - naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury i Sportu w **Aleksandrowie Łódzkim**, **Beata Chrzanowska** – wiceprzewodnicząca Komisji Oświaty RM w **Słupsku**, **Roman Goczół** – naczelnik Wydziału Oświaty w **Będzinie** oraz **Przemysław Krzyżanowski** – zastępca prezydenta **Koszaliny**. Komisja przyjęła stanowisko w sprawie utrzymania w mocy obecnych zapisów ustawy o systemie oświaty dotyczących realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci 6-letnie od 1 września 2012 r. Komisja negatywnie zaopiniowała projekt ustawy z dnia 24 listopada 2011 r., zmieniający ustawę o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw oraz wnioskuje o zwrócenie się do Ministra Edukacji Narodowej o podjęcie niezwłocznie prac nad ustawą o systemie oświaty, polegających na usunięciu luki prawnej dotyczącej statusu prawnego oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

1.4.8. Komisja Kultury

W roku 2011 Komisja spotkała się dwa razy. Pierwsze posiedzenie komisji odbyło się w trakcie III Samorządowego Forum Kultury w **Zamościu**, w dniach 16-17 czerwca, „**Kultura miejska 2000+**”. Głównymi poruszonymi tematami były: instytucje i prawo, dziedzictwo – rewitalizacja, marki kulturalne miast. Podczas pierwszego posiedzenia wybrano prezydium Komisji w składzie: przewodniczący – **Mariusz Kalaga**, gł. specjalista ds. produkcji artystycznych w Pałacu Kultury Zagłębia w **Dąbrowie Górniczej**, wi-

ceprzewodniczące – **Małgorzata Z. Nowak**, dyrektor „Gaude Mater” z **Częstochowy** oraz **Beata Podsadna**, II zastępca prezydenta **Ostrowa Wlkp.** Na posiedzeniu opracowany został plan pracy komisji. Drugie posiedzenie odbyło się 16-17 listopada **w Lublinie**. Tematem było zintegrowane zarządzanie dziedzictwem kulturowym miast na przykładzie projektu HerO (Urbact II), który realizowało miasto Lublin.

1.4.9. Komisja Turystyki, Kultury Fizycznej i Sportu

W 2011 roku Komisja odbyła 3 posiedzenia: **w Poznaniu** (15 czerwca), **Toruniu** (27 sierpnia) i **w Krakowie** (16 listopada). W Poznaniu wybrano przewodniczącego komisji oraz 4 wiceprzewodniczących, którzy będą odpowiedzialni za poszczególne dziedziny działalności komisji. Przewodniczącą komisji została **Ewa Bąk**, dyrektor Wydziału Kultury Fizycznej Urzędu Miasta **Poznania**, a wiceprzewodniczącymi: **Ryszard Fałek**, zastępca prezydenta **Radomia**, **Janusz Haszcz**, koordynator Miejskiego Centrum Informacji Turystycznej w **Częstochowie**, **Katarzyna Gądek**, zastępca dyrektora Wydziału Informacji, Turystyki i Promocji Miasta **Krakowa** oraz **Jacek Perzyński**, radny Rady Miasta **Główna**. Sekretarzem komisji wybrany został **Jarosław Więckowski**, dyrektor Wydziału Sportu i Turystyki UM **Torunia**.

Tematami spotkań komisji były: struktury miejskich podmiotów działających w sporcie i turystyce i ich funkcjonowanie; organizacja dużych imprez sportowych oraz inicjatywa miasta Tychy i ZMP zorganizowania samorządowych Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r.

1.4.10. Komisja Polityki Społecznej

W 2011 r. Komisja spotkała się dwukrotnie. 18 października **w Poznaniu** doszło do ukonstytuowania się Komisji oraz ustalono program działań na bieżącą kadencję. Przewodniczącym Komisji został **Włodzimierz Kałek**, dyrektor MOPR w **Poznaniu**, a zastępcami: **Mariola Kośmider**, wiceprzewodnicząca Rady Miasta **Polkowic**, **Zdzisława Krygier**, zastępca naczelnika Wydziału Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej w **Dąbrowie Górniczej**, **Anna Kwiecień**, zastępca prezydenta **Radomia** oraz **Andrzej Kaczorowski**, przewodniczący Komisji Zdrowia i Opieki Społecznej Rady Miasta **Łodzi**. Sekretarzami komisji wybrano: **Wandę Kolińską**, dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w **Pile** oraz **Beatę Puławską** – dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w **Polkowicach**. 24 listopada na spotkaniu **w Poznaniu** opracowano stanowisko w sprawie wdrożenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz stanowisko w sprawie możliwości przekazywania przez samorząd terytorialny środków publicznych na rzecz podmiotów wykonujących działalność leczniczą w świetle ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

1.4.11. Komisja Finansów

W roku 2011 Komisja Finansów spotkała się w dwa razy. Pierwsze posiedzenie odbyło się 15 czerwca w **Warszawie**. Wybrano prezydium komisji. Przewodniczącym komisji jest **Tomasz Bogucki**, przewodniczący Rady Miasta **Kielce**, a jego zastępcą – **Janina Bronikowska-Radosz**, skarbnik miasta **Dąbrowa Górnicza**.

Kolejne posiedzenie Komisji odbyło się w **Kielcach**, w dniach 26-27 września. Na podstawie dostępnych sprawozdań: MF oraz PKO BP, analizy BGK oraz danych z Systemu Analiz Samorządowych została omówiona sytuacja finansowa miast. Ponadto po raz pierwszy zaprezentowano zestaw wskaźników rozwoju miast, opracowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju Gospodarczego Gmin.

1.4.12. Komisji Polityki Europejskiej i Współpracy Zagranicznej

Pierwsze posiedzenie odbyło się w **Warszawie**, 28 czerwca 2011r., na którym wybrano prezydium komisji. Przewodniczącym komisji został **Michał Olszewski**, dyrektor Biura Funduszy Europejskich m.st. **Warszawy** (obecnie wiceprezydent Warszawy), wiceprzewodniczącymi – **Teresa Jakubiak**, zastępca dyrektora Wydz. Rozwoju i Funduszy Europejskich w UM **Piły** oraz **Sławomir Brodziński**, przewodniczący RM **Będzina**, a sekretarzem – **Jacek Jeremicz**, dyrektor Wydziału Integracji w UM **Gorzowa Wlkp.** – sekretarzem. Ustalono plan pracy na kolejne spotkania oraz omówiono informację o Europejskim Kongresie Obywatelstwa i Miast Bliźniaczych w Rybniku 29.09-01.10.2011. Zebrano propozycje do planu pracy komisji, wśród których są m.in.: polityka miejska w funduszach europejskich, powiązanie projektów europejskich z projektami PPP, Europejskie Ugrupowania Współpracy Terytorialnej, jako forma współpracy międzynarodowej samorządów, polityka wschodnia oraz przedakcesyjne wsparcie dla samorządów na Bałkanach.

Tematem wiodącym posiedzenia w Toruniu, w dniach 1-2 grudnia 2011 r. była polityka spójności UE w nowym okresie programowania 2014-2020. 2 grudnia członkowie komisji wzięli udział w konferencji zorganizowanej przez UM Torunia *„Rewitalizacja w mieście – Dlaczego? Dla kogo? Przykłady dobrych praktyk oraz przyszłość rewitalizacji w nowej perspektywie finansowej”*.

1.4.13. Komisja Partnerstwa i Dialogu

W 2011 roku komisja spotkała się dwukrotnie:

30 czerwca w **Cieszynie**, przy okazji konferencji podsumowującej działania Grup Wymian Doświadczeń w ramach projektu systemowego „Model Współpracy Administracji Publicznej i Organizacji Pozarządowych”. Podczas spotkania dokonano wyboru prezydium komisji. Przewodniczącym komisji został **Piotr Drygała** z **Dąbrowy**

Górnicej. Wiceprzewodniczącymi Komisji Partnerstwa i Dialogu ZMP zostali **Renata Lisowska** z Krakowa i **Jacek Walczak**, prezydent Sieradza.

23 listopada w Poznaniu, podczas V Zjazdu Gospodarczego Miast. Tematem spotkania komisji była przedsiębiorczość społeczna oraz możliwość wykorzystania jej zasad w działaniach samorządu miejskiego. Dyskutowano także nad prezydenckim projektem ustawy o wzmocnieniu udziału mieszkańców w działaniach JST oraz o zmianie niektórych ustaw. Specjalnym gościem spotkania był Tomasz Sadowski, przewodniczący Zarządu Fundacji Pomocy Wzajemnej BARKA z Poznania.

2. Lobbing legislacyjny

Najważniejsze tematy lobbingu legislacyjnego w roku 2011 obejmowały: finanse miast (w tym „nadmierny” deficyt), gospodarkę śmieciową i pieczę zastępczą.

2.1. Finanse miast

Rok 2011 był czasem **sporu z ministrem finansów** w sprawie objęcia samorządów procedurą ograniczania nadmiernego **deficytu**. Jednocześnie minister ignoruje postulaty samorządów dotyczące podjęcia rzetelnego dialogu na temat **przywrócenia równowagi w drastycznie osłabionym systemie zasilania finansowego JST**.

W tej sytuacji podjęliśmy prace nad przygotowaniem **własnego projektu ustawy** zmieniającej ustawę o dochodach JST, który w roku 2012 zamierzamy przedstawić **jako projekt obywatelski**.

2.1.1. Procedura ograniczania nadmiernego deficytu

Temat pojawił się jesienią 2010 r., kiedy to minister finansów, prof. Jacek Rostowski podczas jednej ze swoich konferencji prasowych wyraził zaniepokojenie szybko rosnącym długiem JST. Było to o tyle zdumiewające, że dług samorządów stanowił tylko 7 % zadłużenia całego sektora finansów publicznych (SFP). Wiosną ub.r. podczas posiedzenia Zespołu Finansów Publicznych Komisji Wspólnej minister zapowiedział objęcie samorządów procedurą nadmiernego deficytu, do wdrożenia której zobowiązała Polskę - na podstawie art. 104c Traktatu z Maastricht - Komisja Europejska. W dwóch poprzedzających latach (2009 i 2010) deficyt SFP wyniósł odpowiednio 7,2 i 7,8 % PKB, w tym deficyt podsektora samorządowego wyniósł 0,95 i 1,05 % PKB. Deficyt samorządów jest przy tym w całości przeznaczony na finansowanie inwestycji publicznych, a więc zgodny ze **złotą regułą finansową z Maastricht**. Narastający spór z ministrem finansów starał się zmniejszyć premier Donald Tusk, który na majowym posiedzeniu Komisji Wspólnej zapewnił nas, że limit deficytu dla JST nie będzie mniejszy niż 0,6 % PKB.

Po tym uspokojeniu nastrojów przez kilka miesięcy trwały robocze próby uzgodnienia z nami procedury, którą można by wprowadzić dla JST. We wrześniu zarówno Zarząd Związku, jak i Strona Samorządowa Komisji Wspólnej przypomniały, że prawdziwym problemem, który wymaga poważnej debaty, jest stan finansów JST, a w jego ramach przyczyny zwiększonego deficytu samorządów w latach 2009-10. Niestety, nasze stanowiska pozostały bez odpowiedzi.

W grudniu ub.r. Ministerstwo Finansów przedstawiło projekt zmian w ustawie o finansach publicznych, zawierający procedurę ograniczania deficytu JST. Projekt ten został przez nas całkowicie odrzucony. Jednocześnie coraz dokładniej było wiadomo, że deficyt w roku 2011 znacznie się zmniejszy, a podsumowanie WPF wykazało, że na rok 2012 planujemy deficyt ponad dwukrotnie mniejszy niż rok wcześniej, a w kolejnych latach – nadwyżkę.

W tej sytuacji – mimo iż resort w międzyczasie przyjął niemal wszystkie nasze propozycje robocze, dotyczące ewentualnej procedury ograniczania deficytu – uznaliśmy, że zmiana ustawy o finansach publicznych jest zbyteczna. Wystarczającym ograniczeniem deficytu JST jest art. 243 ustawy, który uchwalono już trzy lata temu.

2.2. Zagospodarowanie odpadów komunalnych

W ubiegłym roku nastąpiło wreszcie uchwalenie postulowanych od wielu lat zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. Trwa przygotowanie do wprowadzenia **systemu zagospodarowania odpadów komunalnych**, po stracie ośmiu lat (w wyniku skutecznego oporu „lobby śmieciowego”, któremu odpowiadał brak rozwiązań systemowych i brak kontroli). Podjęliśmy działania mające na celu wsparcie miast w tych przygotowaniach. Były one głównym tematem Kongresu Miast w Lublińcu, posiedzeń kilku komisji oraz V Zjazdu Gospodarczego Miast w Poznaniu.

Na bieżąco współpracujemy z resortem środowiska w zakresie kształtu rozporządzeń do ustawy oraz innych problemów, w tym dotyczących interpretacji przepisów ustawy.

2.3. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Nowa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie **pieczy zastępczej** została uchwalona przy całkowitym zlekceważeniu opinii organizacji samorządowych. Nastąpiło przekazanie gminom i powiatom nowych zadań bez przekazania środków finansowych na ich wykonanie. Jest to niezgodne z Konstytucją i art. 7 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Ustawę zaskarżyła do Trybunału Konstytucyjnego Rada Miasta **Stargardu Szczecińskiego**. Uzgodniliśmy z nowo powołanym Centrum Finansów Samorządowych przy Uniwersytecie Łódzkim wsparcie eksperckie dla Stargardu w tej sprawie. Jednocześnie organizujemy akcję poparcia wniosku Stargardu przez inne miasta.

Obecnie w Sejmie trwają prace nad pilną nowelizacją tej ustawy, która ma złagodzić jej skutki finansowe, jednak nie w sposób systemowy, lecz doraźny.

2.4. Projekt „prezydencki”

Projekt w drugiej części zawiera ważne, oczekiwane przez samorządy zmiany w ustawach ustrojowych (klauzule generalne, absolutorium, Senat, współpraca JST w zarządzaniu obszarami funkcjonalnymi) i kilku szczegółowych (drogi i ruch drogowy w miastach). Negatywnie zaopiniowaliśmy część pierwszą, dotyczącą udziału obywateli w życiu publicznym, uzyskując zapowiedź wycofania się z tych propozycji, przynajmniej w zaproponowanym w projekcie kształcie.

Prezydent – wspierany przez środowiska organizacji obywatelskich – wykazuje jednak determinację, by wprowadzić albo rozszerzyć niektóre formy aktywności obywatelskiej. Dotyczy to zwłaszcza zakresu konsultacji działań samorządu z obywatelami oraz obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej, która w dwóch województwach napotyka na niezrozumiały opór organów nadzoru.

3. Wymiana doświadczeń - projekty

3.1. Komisje

Nowe podejście do prac komisji zakłada – tam, gdzie to możliwe – analizowanie stanu danej dziedziny życia miast na podstawie wskaźników z Bazy Danych SAS oraz z innych źródeł i formułowanie wniosków dla Zarządu oraz dla samych miast. Biuro Związku przygotowuje na posiedzenia, które zawierają takie punkty w porządku obrad, zestawienia podstawowych wskaźników dla miast, których przedstawiciele uczestniczą w komisji. Ważna rola przypada miastom, które goszczą posiedzenia komisji (poza zwoływanymi w trybie nagłym, w celu zaopiniowania projektów aktów prawnych) – dzielą się one chętnie swoimi doświadczeniami, których efekty możemy obserwować na miejscu.

Prace Komisji zostały krótko omówione w pierwszym rozdziale niniejszego sprawozdania. Szersza informacja o Komisjach znajduje się na www.miasta-polskie.pl.

3.2. System Analiz Samorządowych (SAS)

Baza danych zawiera obecnie blisko 1000 wskaźników w 12 dziedzinach, spośród których pięć obejmuje wszystkie JST:

- demografia (wg danych GUS),
- finanse (wg danych RIO/MF),
- oświata (wg danych SIO),
- zrównoważony rozwój (wg danych GUS),
- współpraca z organizacjami pozarządowymi (wg danych MPiPS oraz RIO/MF),

a siedem obejmuje tylko te miasta, które dostarczają dane do Biura ZMP:

- kultura,
- pomoc społeczna,
- mieszkalnictwo komunalne,

Sprawozdanie z działalności Związku

- gospodarka wodno-ściekowa,
- odpady komunalne,
- transport i drogi,
- efektywność energetyczna.

Dane za rok 2010 (dostarczane w roku 2011) zadeklarowało **69 miast**. 57 miast wypełniło ankietę w sektorze kultury, 64 - w sektorze pomocy społecznej, 56 miast w sektorze transportu; 73 miasta – w sektorze komunalnej gospodarki mieszkaniowej, 67 - w sektorze usług komunalnych, a 38 – w dziale efektywność energetyczna.

Jest to druga największa, po norweskiej bazie KOSTRA, taka baza danych w Europie. Baza jest powszechnie dostępna – może z niej korzystać każdy. Narzędzia bazy umożliwiają **konstruowanie własnych zestawień i wykresów, według zapotrzebowania każdego użytkownika**.

Budowę bazy rozpoczęliśmy w końcu lat 90., wykorzystując dotację z USAID. Kolejny etap rozbudowy nastąpił, począwszy od roku 2007, z wykorzystaniem grantu z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (EOG). W kolejnych latach planujemy następne projekty, w których Baza Danych SAS będzie nadal rozwijana i wzbogacana.

Aktualny stan Bazy Danych SAS

Dziedzina (liczba wskaźników)	miasta i gminy miejsko - wiejskie	gminy wiejskie	powiaty
Demografia (89)	1999 – 2010	1999 – 2010	1999 – 2010
Efektywność energetyczna (42)*	2009 – 2010		
Finanse JST (105)	2004 – 2010	2004 – 2010	2004 – 2010
Komunalna gospodarka mieszkaniowa (29)*	2007 – 2010		
Kultura (142)*	1999 – 2010		
Ochrona zdrowia *	1999 – 2010		
Oświata			
a) oświata *	1999 – 2005		
b) oświata – SIO (33)	2005 – 2010	2005 – 2010	2005 – 2010
Pomoc społeczna (69)*	1999 – 2010		
Transport publiczny i drogownictwo (96)*	1999 – 2010		
Gospodarka komunalna (58)*	2007 – 2010		
Współpraca JST z NGO (33)	2006 – 2010	2006 – 2010	2006 – 2010
Zrównoważony rozwój (243/87)	2006 – 2010	2006 – 2010	

działy oznaczone gwiazdką () są uzupełniane na podstawie danych pochodzących z miast, pozostałe są zasilane danymi z Banku Danych Lokalnych GUS, Ministerstwa Finansów (RIO), Ministerstwa Edukacji Narodowej (SIO) i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (ankiety JST-NGO).*

Narzędzia SAS pozwalają na mierzenie najważniejszych parametrów z zakresu **skuteczności, dostępności, kosztochłonności i efektywności** usług publicznych w miastach. Dzięki graficznym i tabelarycznym zestawieniom wartości wskaźników na stronach internetowych ZMP – prezentowanych w przekrojach demograficznych, geograficznych i administracyjnych – można szybko porównać wyniki i koszty bada-

nych usług w miastach. Analiza porównawcza SAS pozwala doskonalić świadczenie usług publicznych i racjonalizować usługi dla mieszkańców (świadczenie możliwie najlepszych usług za rozsądną cenę). Dzięki porównaniom można ocenić własne osiągnięcia w różnych dziedzinach życia społecznego na tle innych miast.

W celu przybliżenia przydatności Systemu Analiz Samorządowych w pracy bieżącej oraz wykazania korzyści płynących z uczestnictwa w tym systemie i z długookresowego planowania, w dniach 8, 9, 16 oraz 17 lutego 2011 zorganizowane zostały **konwersatoria** pt. „*Jak prezydent/burmistrz może wykorzystać SAS w swoim mieście*”. Konwersatoria odbyły się w Poznaniu, Warszawie, Wrocławiu i Krakowie. Zaproszenie zostało skierowane przede wszystkim do osób zarządzających miastami – prezydentów i burmistrzów, dyrektorów wydziałów w urzędach oraz osób kierujących miejskimi instytucjami. W każdym spotkaniu udział wzięło około 30 osób, przede wszystkim z miast członkowskich Związku. W konwersatoriach uczestniczyli także przedstawiciele miast nieczłonkowskich.

Obecnie przygotowujemy **nowe narzędzia analityczne**. System będzie generował gotowe **raporty o stanie miasta** w następujących dziedzinach:

- demografia,
- finanse miasta,
- oświata,
- rozwój miasta,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Każdy raport będzie zawierał zestaw wskaźników z minimum pięciu lat, zobrazowany wykresami, a w drugiej części porównanie tych wskaźników dla ostatniego roku w różnych przekrojach porównawczych. Raport będzie generowany automatycznie, na żądanie osób uprawnionych (burmistrzów i upoważnionych przez nich) z miast członkowskich Związku.

3.3. Grupy wymiany doświadczeń (projekt PO KL)

Grupy wymiany doświadczeń (GWD) to sprawdzona w projekcie norweskim i kontynuowana w PO KL metoda doskonalenia zarządzania **jakością miejskich usług publicznych**. Polega ona na analizowaniu stanu danej usługi w grupie kilku miast, z udziałem osób z różnych szczebli zarządzania, z wykorzystaniem:

- danych i wskaźników SAS,
- wyników badań ankietowych satysfakcji odbiorców tych usług.

Grupy pracują w 8 dziedzinach usług: edukacji, kulturze, pomocy społecznej, transporcie publicznym i drogach, gospodarce mieszkaniowej, gospodarce wodno-ściekowej, gospodarce odpadami oraz efektywności energetycznej.

Począwszy od 2007 roku, w GWD uczestniczyło ponad 600 osób z ponad 100 miast. Niektóre grupy, po zakończeniu udziału w projekcie, kontynuują wymianę doświadczeń w sposób nieformalny.

Aktualnie w projekcie PO KL w pracach GWD uczestniczy **25 miast**: Bytom, Biała Podlaska, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Działdowo, Ełk, Kalisz, Kartuzy, Kutno, Legionowo, Legnica, Lublin, Olsztyn, Mława, Murowana Goślina, Nowy Tomyśl, Oleśnica, Olsztyn, Opole, Poznań, Słupsk oraz Szydłowiec. W 2011 odbyło się 17 spotkań w tych miastach, w których uczestniczyło ok. **150** pracowników samorządowych.

Z ocen zawartych przez uczestników GWD w ankietach oceniających wynika, że bardzo wysoko oceniają wartość spotkań. Z jednej strony wynika ona z możliwości uzupełniania wiedzy i pozyskania nowych pomysłów, a potem ich adaptacji w swoich miastach, a z drugiej - ze zdolności oceny własnych dokonań poprzez porównanie z innymi. Aż 98,7% respondentów ankiet oceniających wyraziło pozytywną opinię na temat jakości szkoleń, przy czym 66% oceniła je „bardzo dobrze”, zaś 33% - „dobrze”. W ogóle nie odnotowaliśmy opinii negatywnych. Sprawozdania ze wszystkich spotkań, materiały poglądowe, prezentacje i zdjęcia można znaleźć na stronie: www.jst.org.pl.

Według zbliżonej do GWD metody pracy są prowadzone w ramach projektu PO KL **warsztaty zarządzania strategicznego (WZS)**. W warsztatach uczestniczą **24 miasta** (w czterech grupach): Biała Podlaska, Bytom, Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Działdowo, Ełk, Kalisz, Kartuzy, Legionowo, Legnica, Lublin, Mława, Murowana Goślina, Nowy Tomyśl, Oleśnica, Olsztyn, Opole, Poznań, Słupsk, Sochaczew, Szklarska Poręba, Szydłowiec, Turek, Złotów.

Celem WZS jest wypracowanie i wdrożenie profesjonalnego systemu monitorowania i ewaluacji własnych strategii rozwoju, polityk sektorowych oraz kluczowych planów wykonawczych. Dzięki warsztatom każde z 24 miast będzie lepiej przygotowane do zarządzania swoim rozwojem poprzez właściwy monitoring i ewaluacje strategii rozwoju, formalnie wdroży czy udoskonali istniejący system monitoringu. Jeśli będzie taka potrzeba, to każde z uczestniczących miast, będzie mogło - wykorzystując wyniki prac WZS – łatwiej zaktualizować swoją strategię rozwoju. Jednym z częściowych elementów będzie pomoc w opracowaniu lub aktualizacji (jeżeli istnieje) „mapy aktywności NGO” na terenie miasta oraz w wykonaniu badania opinii mieszkańców na temat warunków życia, oczekiwań rozwojowych i jakości usług publicznych.

Wyniki analizy Ankiet Reakcji w kompetencji WZS okazały się dobre. Pozytywną ogólną opinię na temat jakości szkolenia wyraziło 94% łącznej liczby 109 osób, które wzięły udział w badaniu po I rundzie Warsztatów w listopadzie i grudniu 2011. Przeważają tu odpowiedzi „dobre”, które stanowią 57% wszystkich ocen. Noty „bardzo dobre” przyznało 37% respondentów. Udział opinii neutralnych sięga 5% i zdarzają się jednostkowe przypadki ocen negatywnych (1%).

3.4. Model współpracy samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych – wypracowanie i upowszechnienie standardów współpracy:

W ramach projektu systemowego MPiPS, z udziałem czterech partnerów (Collegium Civitas, Instytut Spraw Publicznych, Sieć SPLOT, FAOW), udało się opracować niezwykle użyteczne narzędzie do oceny stanu współpracy danego miasta z organizacjami pozarządowymi.

W I etapie dokonano diagnozy współpracy JST z NGO. Najważniejsze opracowania analityczne w tym zakresie przygotował – na podstawie Bazy Danych SAS – ekspert ZMP w tym zakresie, **Michał Guć**, wiceprezydent **Gdyni**. Były one możliwe dzięki wprowadzeniu do SAS danych z MPiPS (pochodzących z ankiet, jakie ten resort prowadzi w JST) oraz z RIO/MF (danych finansowych ze sprawozdawczości JST).

II etap projektu obejmował główne zadanie – opracowanie modelu współpracy JST-NGO. Jedną z metod pracy była metoda GWD, zorganizowana przez ZMP. W dziesięciomiesięcznym cyklu spotkań wzięli udział przedstawiciele JST i reprezentanci środowisk NGO z 25 miast, 4 województw, 5 powiatów i gmin wiejskich. Grupy brały aktywny udział w opiniowaniu i współtworzeniu modelu współpracy i poradnika oraz testowały inne produkty projektu. Przygotowano poradnik współpracy między JST a NGO oraz metodologię samooceny współpracy obu sektorów, która jest obecnie testowana w kilku miastach członkowskich.

W ramach upowszechniania i promocji modelu współpracy, w 2011 roku ZMP rozszerzył Bazę Dobrych Praktyk (BDP) o nowe przykłady praktyk w zakładce dotyczącej współpracy JST-NGO. Aktualnie BDP zawiera 26 opisów dobrych praktyk z zakresu współpracy międzysektorowej (JST-NGO). Ponadto w kolejnych wydaniach miesięcznika „Samorząd Miejski” w ub.r. opublikowaliśmy artykuły zawierające informacje m. in. o pracach grup podczas spotkań GWD, o najciekawszych przykładach dobrych praktyk dot. współpracy międzysektorowej z wybranych miast i innych wydarzeniach promujących projekt.

Model współpracy i inne produkty projektu będą bardzo przydatne w konstruowaniu, realizacji i ocenie przygotowywanych na podstawie przepisów ustawowych programów współpracy miast z III sektorem.

3.5. Współpraca miast z partnerami zagranicznymi

W tym zakresie w roku 2011 zrealizowaliśmy 3 projekty, dotyczące współpracy bilateralnej:

- współpracy miast Polski i Niemiec (Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej),
- współpraca miast Polski i Litwy (UE, Europe for Citizen),
- przekazanie doświadczeń 11 miastom i Związkowi Miast Ukrainy (MSZ),

A. Projekt polsko-niemiecki - *Interaktywna mapa polsko-niemieckich partnerstw samorządowych* został zrealizowany we współpracy i przy finansowym wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Otrzymana kwota dotacji wyniosła 77 tys. zł.

Zebrane na mapie informacje stanowią ilustrację bardzo szerokiej współpracy polskich i niemieckich miast, gmin, powiatów i województw. Partnerstwa polsko-niemieckie to najliczniej reprezentowana grupa par bliźniaczych w kontaktach zagranicznych polskich samorządów – w 2009 roku było ich już nieco ponad 1000.

Wędrując po Interaktywnej Mapie Polsko-Niemieckich Partnerstw Samorządowych (www.mapy-polsko-niemieckie.info), można odnaleźć informacje o współpracy partnerskiej prowadzonej przez poszczególne polskie i niemieckie samorządy, wraz z krótkim opisem obszarów współpracy czy przykładowych wspólnie zrealizowanych projektów. W krótkich notatkach poświęconych poszczególnym parom samorządów umieszczono także informacje o datach rozpoczęcia współpracy. Zaproszeniem do odwiedzenia polskich i niemieckich miast, gmin, powiatów i województw są wzmianki o wspólnie realizowanych imprezach cyklicznych. Prace nad przygotowaniem strony zakończono w pierwszych miesiącach 2012 r. Uzupełnieniem projektu będzie płyta CD, umożliwiająca korzystanie ze zgromadzonych informacji *off-line*.

B. Projekt polsko-litewski *Promowanie idei miast bliźniaczych w Polsce i na Litwie* realizowany był w 2011 r. przez Związek (lider projektu) we współpracy ze Związkiem Władz Lokalnych Litwy, przy wsparciu finansowym programu Europa dla Obywateli – środki wsparcia (kwota dotacji 70 tys. €).

W ciągu dziesięciu lat, które upłynęły od ostatniego wspólnego spotkania w Lublinie, polskie i litewskie samorządy lokalne i regionalne systematycznie rozwijały współpracę. Wzrosła liczba partnerstw, a zakres tematyczny umów stale się poszerza. Dane zebrane przez nas w 2009 roku mówią o **174 polsko-litewskich parach** bliźniaczych na różnych szczeblach samorządu.

13 i 14 czerwca 2011 **w Augustowie** odbyła się bilateralna konferencja. Uczestniczyło w niej ponad 120 polskich i litewskich przedstawicieli samorządów. Współorganizatorem spotkania był Urząd Miasta Augustowa. Dwudniowe spotkanie podzielone było na kilka części. Na początku dyskutowano o możliwościach kształtowania dobrego sąsiedztwa pomiędzy naszymi krajami, z udziałem parlamentarzystów i dyplomatów z obu państw. O finansowaniu współpracy zdecentralizowanej rozmawiano w drugiej części konferencji. Samorządy mają wiele możliwości uzyskania wsparcia na bilateralne projekty, z których najważniejsze stanowią program Europa dla Obywateli, Program Polsko-Litewskiej Współpracy Transgranicznej, Program Południowego Bałtyku czy Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży.

Zaprezentowano też przykłady dobrych praktyk we współpracy obu krajów. Swoimi doświadczeniami podzielili się przedstawiciele **Bydgoszczy, Lublina, Ełku** oraz miast litewskich – Kaisiadorys, Raseiniai, Plunge i Rejonu Wileńskiego, który współpracuje z

44 różnymi partnerami w Polsce! Dodatkową atrakcją była wizyta studyjna „śladami wspólnych polsko-litewskich projektów” zorganizowana przez Urząd Miasta **Augustowa**, podczas której zaprezentowano projekty, które miastu udało się zrealizować z litewskim partnerem - Druskiennikami.

W ramach projektu powstała dwujęzyczna strona internetowa, dedykowana kontaktom polsko-litewskim na szczeblu lokalnym (www.lt-pl.eu). W lutym 2012 ukazała się publikacja, zawierająca przykłady dobrych praktyk w zakresie wspólnych polsko-litewskich projektów, zrealizowanych przez samorządy obu krajów. Dwujęzyczny katalog dobrych praktyk znajdzie się także na stronie www.lt-pl.eu

C. Projekt **polsko-ukraiński** dotyczył przekazania polskich doświadczeń w gospodarce komunalnej i mieszkaniowej władzom miast Ukrainy, uczestniczącym w norweskim projekcie wzmocnienia kompetencji samorządów ukraińskich.

Częścią projektu była wizyta delegacji Związku Miast Ukrainy (ZMU) w Polsce. Jej uczestnikami byli przedstawiciele 11 miast ukraińskich z regionu odeskiego i mikołajewskiego oraz pracownicy Biura ZMU. W trakcie wizyty studialnej goście ukraińscy odwiedzili **Poznań**, **Kutno** i **Gdańsk** - miasta mające szczególne osiągnięcia w zarządzaniu komunalną gospodarką mieszkaniową i wodno-kanalizacyjną.

Grupa ukraińska miała możliwość zapoznania się z najbardziej udanymi rozwiązaniami w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej (spółka międzygminna w Poznaniu i udany model partnerstwa publiczno-prywatnego w Gdańsku) oraz komunalnej gospodarki mieszkaniowej we wszystkich trzech miastach, które mogłyby zostać – po dostosowaniu do realiów ukraińskich – zaadaptowane w miastach na Ukrainie.

Przedstawiciele Biura ZMU interesowali się szczególnie organizacją GWD w zakresie mieszkalnictwa i gospodarki komunalnej, a także funkcjonowaniem Systemu Analiz Samorządowych, który chcieliby wdrożyć w warunkach ukraińskich.

D. Największy projekt, który zrealizowaliśmy w ub. r. we współpracy z Urzędem Miasta **Rybnika** i Radą Gmin i Regionów Europy (CEMR), był **Europejski Kongres Obywatelstwa i Miast Bliźniaczych w Rybniku**. Kongres objął honorowym patronatem prezydent **Bronisław Komorowski** oraz przewodniczący Parlamentu Europejskiego **Jerzy Buzek**. Spotkanie odbyło się pod patronatem Polskiej Prezydencji, przy finansowym wsparciu Komisji Europejskiej (*Europe for Citizen*, 229 388 €). Było to pierwsze tego typu spotkanie zorganizowano w Europie Środkowej. Wzięło w nim udział blisko 300 uczestników z całej Europy. Kongres był największym i najważniejszym spośród tegorocznych wydarzeń Programu „Europa dla Obywateli”.

Wizja Europy i jej wpływ na obywateli, partnerstwo między miastami oraz przyszłość programu "Europa dla Obywateli" - to główne tematy, którym poświęcono uwagę podczas rybnickiego spotkania. W tym roku CEMR, obchodząca 60-lecie swojego istnienia, zainicjowała szerszą debatę skupiającą się nie tylko na współpracy

partnerskiej, ale także na zagadnieniu obywatelstwa europejskiego i na nowych formach partnerstwa.

W Europie istnieje ponad 40 tysięcy związków partnerskich między różnymi jednostkami samorządu, z czego ponad 3500 nawiązały polskie miasta (razem z gminami, powiatami i regionami liczba ta przekracza 4000). Uczestnicy Kongresu w Rybniku z naciskiem mówili o solidarności i duchu współpracy z samorządami z krajów basenu Morza Śródziemnego, zwłaszcza przeżywających czas transformacji państw północnej Afryki, z obszaru Kaukazu oraz z państw leżących za wschodnią granicą UE. Chodzi o swoistą pomoc w transferze technologii, wiedzy oraz idei pokoju i demokracji.

Jedna z sesji plenarnych Kongresu poświęcona była perspektywom rysującym się przed dzisiejszą młodzieżą – obywatelami Europy przyszłości.

O konkretnych rozwiązaniach, jakie należy zastosować, budując przyszłość Europy, równości płci, solidarności międzypokoleniowej, roli współpracy partnerskiej w dzisiejszej Europie, przyszłości programu „Europa dla Obywateli”, kierunku, w którym powinny zmierzać działania miast partnerskich, aby przynosić korzyści obywatelom, ale i zyskiwać wsparcie finansowe Komisji Europejskiej dyskutowano podczas dziewięciu sesji warsztatowych zorganizowanych podczas Kongresu.

„Od obowiązku pamięci do Europy nadziei” - pod takim hasłem odbyła się poruszająca ceremonia upamiętniająca ofiary obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, w której wzięli udział uczestnicy Kongresu 30 września 2011 r. Przedstawiciele różnych krajów odczytali w sześciu językach wiersz Primo Levi’ego „Czy to jest człowiek”. Do zebranych przemówił Tadeusz Sobolewicz, polski aktor, były więzień obozu nr 23053, który opowiedział o swojej gehennie w tym nieludzkim miejscu. Uroczystość zakończyła się zapaleniem 24 świec przy tablicach upamiętniających ofiary z różnych krajów.

Delegacja Kongresu złożyła też kwiaty pod Pomnikiem Ofiar Komunizmu w Bytomiu.

Uczestnicy Kongresu w Rybniku w **Deklaracji Końcowej** „Obywatele Europy” sugerują, by kolejna edycja programu Europa dla Obywateli została oparta na symbolicznym budżecie 1 euro na mieszkańca Europy, czyli 495 milionów € rocznie. Wzrost z obecnych 215 mln € przeznaczanych co roku na program pozwoli lepiej wspierać kontakty partnerskie, których jest w Europie obecnie 40 tysięcy, a także rozszerzyć możliwości współpracy z krajami na wschód i południe od Europy. Podkreślając rolę, jaką współpraca bliźniacza i partnerstwa odegrały we wzmacnianiu dialogu i przyjaźni pomiędzy narodami, jak również w budowaniu znajomości innych kultur samorządowcy zebrani w Rybniku zachęcili Unię Europejską do dalszej promocji tych działań. Wsparcie dla partnerstwa miast w krajach sąsiadujących z UE będzie w szczególności pomocne w promowaniu wzajemnego poznania i zrozumienia oraz pozwoli na rozwój demokracji lokalnej i decentralizacji w tych krajach.

Goszczący w Rybniku samorządowcy z zainteresowaniem przyjęli propozycję CEMR utworzenia *Europejskiej Akademii dla władz lokalnych i regionalnych*. Akademia, która ma funkcjonować w ramach europejskiego programu Erasmus, pomoże pochodzącym z wyboru przedstawicielom samorządów i urzędnikom dzielić się wiedzą oraz nabywać umiejętności, aby w ten sposób poprawić jakość usług lokalnych i regionalnych, a także rozwijać demokrację i zwiększać udział obywateli w życiu publicznym.

Wnioski wypracowane podczas kongresowych debat i dyskusji znajdują się w białej księdze „na rzecz nowego obywatelstwa europejskiego”, która będzie zawierała rekomendacje dla przyszłego programu „Europa dla obywateli” na okres po roku 2013. CEMR zamierza przedstawić tę księgę Komisji Europejskiej na początku 2012 r.

E. Od października 2009 do końca 2011 r. Związek we współpracy z partnerami (Śląskim Związkiem Gmin i Powiatów oraz Instytutem Rozwoju Miast w Krakowie) prowadził **Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT II**.

Głównym zadaniem Krajowego Punktu Kontaktowego było bieżące informowanie wszystkich zainteresowanych działaniami przeprowadzanymi w ramach realizacji projektów URBACT. Dodatkowo, Punkt zbierał i przekazywał do Sekretariatu informacje związane z szeroko rozumianą polityką miejską w Polsce. Podstawowym narzędziem komunikacji Sekretariatu URBACT z miastami był comiesięczny biuletyn URBACT, publikowany w wersji polskiej na www.urbact.pl oraz na stronach partnerów projektu (w r. 2011 - 9 biuletynów). Dodatkowo, KPK URBACT przygotował Biannual Report, w którym w języku angielskim informował czytelników europejskich o różnych aspektach polityki miejskiej w Polsce. Część tych materiałów jest zamieszczona na stronie Programu www.urbact.eu. Podstawowym narzędziem komunikacji Krajowego Punktu Kontaktowego jest systematycznie uzupełniana strona internetowa www.urbact.pl. Dodatkowo, na stronach internetowych wszystkich partnerów projektu znajdują się odnośniki do bieżących informacji.

Dzięki dobrej współpracy KPK z Sekretariatem Programu w 2011 roku KPK URBACT w Polsce zorganizował następujące wydarzenia:

- 3 seminaria dla członków lokalnych grup wsparcia polskich projektów URBACT:
 - a) 14-15 marca – Poznań „Współpraca aglomeracyjna”,
 - b) 4-5 kwietnia – Katowice „Zintegrowany rozwój miast”,
 - c) 9-10 maja – Kraków „Rewitalizacja - zintegrowane podejście dla zdegradowanych obszarów miast”.
- Międzynarodową konferencję „Urban sprawl jako zagrożenie dla zrównoważonego rozwoju.” (Sopot, 2-3 czerwca), z udziałem ponad 100 osób.

W listopadzie KPK przygotował materiał podsumowujący rezultaty wszystkich zakończonych projektów URBACT z udziałem polskich partnerów. Podsumowanie w języku polskim dostępne jest na stronie www.urbact.pl

KPK był również partnerem MRR w organizacji warsztatu informacyjnego URBACT Infoday na temat nowego naboru projektów (15 grudnia w Warszawie).

W odpowiedzi na otwarty nabór Sekretariatu URBACT, konsorcjum złożone z ZMP, ŚZGiP oraz IRM złożyło w grudniu swoją ofertę na prowadzenie Krajowego Punktu Kontaktowego URBACT w latach 2012-13. Oferta została zaakceptowana.

F. Współpraca polsko-niemiecka była prowadzona za pośrednictwem Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej (utworzonej przez ZMP i Niemiecką Sekcję CEMR), do której po stronie polskiej akces w nowej kadencji zgłosiły 44 osoby (po stronie niemieckiej jest ich ok. 60). Grupa spotkała się **30 maja w Münster**, przed kolejną konferencją polsko-niemiecką, zorganizowaną przez Niemiecką Sekcję CEMR we współpracy z ZMP.

G. X Konferencja Polsko-Niemiecka „Partnerstwo – strefa aktywnego działania”, Münster, 30-31 maja. W konferencji uczestniczyło ponad 60 przedstawicieli polskich i niemieckich samorządów. Tegoroczna impreza była wpisana w kalendarz obchodów roku polskiego w Nadrenii Północnej-Westfalii (2011/12). Podczas trzech warsztatów zaprezentowano przykłady dobrych praktyk. Tematem przewodnim pierwszego była wymiana wiedzy i doświadczeń w partnerstwach, zobrazowanie podejścia polskich i niemieckich samorządów do aktualnych, wspólnych dla obu krajów problemów i wyzwań. Przedstawiono 3 projekty: Zapobieganie klęskom żywiołowym (Opole i Mühlheim), Działania pedagogiczne z wykorzystaniem zwierząt (powiaty Lippe i chodziecki) oraz Słubicko-Frankfurckie Centrum Współpracy, działające w tych granicznych miastach. Warsztat drugi poświęcono roli młodzieży w partnerstwach. Podkreślano znaczenie aktywnego udziału młodych. Przykłady projektów współtworzonych przez młodzież prezentowali przedstawiciele Dorsten, powiatu Saarpfalz oraz Dąbrowy Górniczej. Wokół hasła „Partnerstwa potrzebują partnerów” dyskutowano podczas trzeciego warsztatu z udziałem organizacji wspierających współpracę. We wnioskach akcentowano rolę liderów współpracy aktywnie zaangażowanych w relacje polsko-niemieckie, a także potrzebę instytucjonalnego wsparcia w urzędach miast i gmin. Relacje partnerskie systematycznie ewoluują, pojawiają się nowe formy, np. popularne w Niemczech lokalne towarzystwa współpracy, które koordynują partnerstwa. Przyszłością partnerstwa gmin jest zaangażowanie młodzieży, poszukiwanie punktów wspólnych w obszarze zadań własnych gmin, ale też stałe wykorzystanie elementów historii dla budowania przyszłości. Nowy kierunek to wyjście ku krajom Europy Wschodniej - coraz częściej partnerem w polsko-niemieckich projektach jest Ukraina.

Konferencję zakończył panel dyskusyjny z udziałem dr. Herberta Jacoby z Ministerstwa ds. Federalnych, Europy i Mediów Nadrenii Północnej-Westfalii, Tobiasa Kogge – wiceburmistrza Halle oraz Piotra Koja, prezydenta Bytomia.

H. Inne działania w ramach współpracy międzynarodowej:

- projekt Związku Miast Łotwy „**Sąsiedzi - wzrastająca wspólnota partnerska**”, realizowany wspólnie ze związkami Litwy, Estonii i Polski (ZMP); w projekcie udział wzięli przedstawiciele Gliwic, Lublina, Nysy, Poznania, Rybnika i Suwałk, a w seminarium poznańskim także kilku innych miast;
- seminarium informacyjne nt. **finansowania współpracy** (Poznań, 11 marca), z udziałem 70 osób z miast członkowskich;
- spotkanie konsultacyjne nt. Programu „Europa dla Obywateli” w latach 2014-2020 (Warszawa, 16 maja);
- spotkanie miast partnerskich Francji i Polski „**Jakie partnerstwo dla Europy?**” (Orlean, 20 maja), z udziałem przedstawicieli **6 miast** członkowskich ZMP (Chorzów, Gdynia, Jarocin, Kozienice, Opole, Wołomin);
- udział przedstawicieli miast w kolejnej edycji **OPEN DAYS** w Brukseli (10-13 października) - 12 osób z miast członkowskich (Chorzów, Jarocin, Kobyłka, Kozienice, Skarżysko-Kamienna, Toruń, Zgierz, Wołomin);
- obsługa polskiej delegacji do CLRAE (Strasbourg): XX sesja (wiosenna), 22-24 marca oraz XXI sesja (jesienna), 18-20 października; sekretariat delegacji prowadzi Biuro ZMP;
- udział w pracach CEMR: Komitet Polityczny - Bruksela, 12-13 grudnia; Biuro Wykonawcze - Warszawa, 28 września; Rada Dyrektorów i Sekretarzy Generalnych – Belgrad, 7-8 kwietnia oraz Kadyks, 27-28 października.

3.6. Konferencje i inne wydarzenia

3.6.1. IX Kongres Miast Polskich, Lubliniec, 15–16 września

W Kongresie wzięło udział ponad 130 reprezentantów polskich miast z całej Polski, a także goście m. in.: sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta, **Olgierd R. Dziekoński**, który odczytał list od Prezydenta RP, Bronisława Komorowskiego.

To coroczne spotkanie samorządowców z miast jest poświęcone zwykle debatom na temat sytuacji polskich miast w różnych dziedzinach życia. Tematyka tegorocznego Kongresu to: rewitalizacja obszarów zdegradowanych, ze szczególnym uwzględnieniem dworców i obszarów pokolejowych, finanse miast oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych po zmianach ustawowych.

Burmistrz Lublińca, **Edward Maniura** przedstawił osiągnięcia miasta w dziedzinie rewitalizacji. W trakcie Kongresu zaprezentowano dobre i złe przykłady **rewitalizacji dworców**. Do inwestycji udanych zaliczono przedsięwzięcia zrealizowane m.in. na dworcu Warszawa Wileńska, w Będzinie, Zgierzu, Pabianicach, Drawsku Pomorskim, Działdowie, Siedlcach, Tychach, Kole (na terenie dworca mieści się hostel i biblioteka),

Swarzędzu, Poznaniu. Ciekawa formuła (PPP) będzie wdrażana w Sopocie. Wiele było jednak przykładów negatywnych.

W Apelu w sprawie podjęcia skutecznych działań dla modernizacji **dworców i terenów pokolejowych** podkreślono, że w okresie ostatnich 21 lat współdziałanie podmiotów kolejowych i gospodarzy miast bardzo rzadko prowadziło do podejmowania działań rozwojowych, a najczęściej było poważnie utrudnione. Dlatego samorządy powinny obecnie podjąć wspólny wysiłek na rzecz przywrócenia tych terenów do życia. Konieczne jest przezwyciężenie barier, o których była mowa, niezbędne są zmiany w prawodawstwie, a także podjęcie współpracy z PKP przez wszystkie poziomy władz publicznych (w zakresie ich kompetencji): lokalny, regionalny i centralny. Ta współpraca powinna doprowadzić do uwzględnienia problematyki zagospodarowania dworców, ich otoczenia i terenów pokolejowych w strategiach rozwoju miast, regionalnych programach operacyjnych oraz nowej strategii rządu dla transportu kolejowego.

Drugim tematem Kongresu było **zagospodarowanie odpadów komunalnych po zmianach ustawowych**. Jest wiele problemów do rozwiązania w związku z nowymi zadaniami. Jak nie utopić publicznych pieniędzy w śmieciach, radził **dr Marek Goleń** z SGH. Celem nowej ustawy jest realizacja dyrektyw UE dotyczących odpadów. Gminy są obowiązane osiągnąć do dnia 31 grudnia 2020 r. określone poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia określonych frakcji odpadów komunalnych. Gminy muszą też ograniczyć masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Ustalono, że w krótkim czasie zostanie opracowany krótki poradnik, który wskaże najważniejsze działania, jakie powinny podejmować miasta w ramach przygotowań do wdrożenia zmian w ustawie.

Trzecim tematem Kongresu były **finanse miast**. **Ryszard Grobelny**, prezes ZMP, przedstawił na podstawie danych ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów JST w latach 2004-2010, jak funkcjonował system finansów samorządowych w tym okresie. W latach 2004-2007 był stabilny, natomiast problemy rozpoczęły się od 2008 r., po obniżeniu wpływów z PIT w wyniku zmian w ustawie. W **stanowisku** podjętym przez uczestników Kongresu zaapelowano o wzmocnienie finansów samorządowych. Oczekuje się podjęcia rzetelnej debaty na temat finansów publicznych, w ramach której powinny być uwzględnione takie postulaty jak: przywrócenie zasady rekompensowania ubytków w dochodach własnych JST, odpowiedni wzrost udziałów JST we wpływach z PIT w związku z dokonanymi w ostatnich latach zmianami w ustawie o podatku PIT, wprowadzenie zapowiadanego zwrotu VAT-u od inwestycji publicznych JST, zmiana systemu wyrównawczego, który powinien uwzględniać nie tylko nierówny rozkład dochodów JST, ale także zróżnicowane koszty realizacji zadań, a także przekazywanie nowych zadań w sposób prawnie uporządkowany, zapisany w ustawie o dochodach JST, uwzględniający następującą kolejność działań - rzetelna wycena kosztów zadania, określenie standardu realizacji zadania, opracowanie na tej podstawie

tekstu ustawy, z równoczesną, adekwatną zmianą zasilania finansowego. Stanowisko Kongresu zostało przyjęte przez całą Stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i ST.

W trakcie Kongresu odbyła się ceremonia wręczenia nagród w konkursie TUP, organizowanym wspólnie ze Związkiem, pod patronatem Ministra Infrastruktury, sponsorowanym przez Bank Gospodarstwa Krajowego, na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w Polsce. W kategorii „nowo wykreowana przestrzeń publiczna” nagrodzono **Bełchatów** za Plac Narutowicza, w kategorii „zrewitalizowana przestrzeń publiczna” – **Bolesławiec** za Rynek Starego Miasta wraz z Plantami Miejskimi, a w kategorii „przestrzeń w zieleni” – **Szczecin** za Zieleniec im. Janiny Szczerskiej. Jury przyznało także dwa wyróżnienia dla: **Szczecina** za Plac Ojca Jakuba Wujka oraz **Międzychodu** za projekt „Zielona przestrzeń – rewitalizacja miasta poprzez tworzenie i łączenie terenów zielonych”.

3.6.2. VIII Spotkanie Miast i Gmin Papieskich, Wieliczka, 15-16 kwietnia

W Wieliczce odbyło się kolejne, VIII Spotkanie Miast i Gmin, które nadały honorowe obywatelstwo Janowi Pawłowi II. Tematem spotkania było przesłanie Jana Pawła II, honorowego obywatela miast i gmin, doświadczenia środowisk lokalnych, upowszechniających przesłanie Ojca Św. w praktycznym działaniu. Omawiano też sposoby dofinansowania Centrum Jana Pawła II w Krakowie. Spotkanie było połączone z Dniami Jana Pawła II w Wieliczce, będącymi przygotowaniem społeczności miasta do nadchodzącej beatyfikacji Karola Wojtyły (1 maja w Rzymie). W drugim dniu Spotkania mszę świętą w intencji miast odprawił w Kaplicy naszej Patronki, Św. Kingi (w kopalni soli) ks. Kardynał **Franciszek Macharski**.

3.6.3. III Samorządowe Forum Kultury, Zamość, 16-17 czerwca

III Samorządowe Forum Kultury pod hasłem: ***Kultura miejska 2000+. Instytucje, dziedzictwo, marki*** odbyło się w **Zamościu**. Forum zorganizowaliśmy we współpracy z Urzędem Miasta Zamościa. Udział w Forum wzięło ok. 70 przedstawicieli polskich miast – szefów instytucji kultury, urzędników i samorządowców.

Dr Zina Jarmoszuk, dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa MKiDN zaprezentowała *Wieloletni Program Rządowy **Kultura +***, a Dorota Żebrowska, dyrektor Departamentu Legislacyjnego MKiDN, omówiła zmiany w ustawie o działalności kulturalnej. Następnie zaprezentowano trzy raporty: raport z badań w dziedzinie kultury w polskich miastach, na podstawie prowadzonych od 1999 r. przez ZMP badań w ramach Systemu Analiz Samorządowych. Dwa inne raporty dotyczyły sytuacji polskiej kultury. Wyniki badań „Sceny kulturowe a polityki kultury w Małopolsce” zaprezentował Piotr Knaś z Małopolskiego Instytutu Kultury, a doktorzy Przemysław Kieliszewski i Marcin Poprawski z Instytutu Kulturoznawstwa Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu przedstawili raport „Kulturalne potencjały i deficyty miast powiatowych”.

Swoje osiągnięcia i doświadczenia zaprezentowały też miasta. Prezydenci **Zamościa** i **Torunia** oraz burmistrz **Lublińca** opowiadali o zrealizowanych projektach rewitalizacyjnych, natomiast przedstawiciele **Lublina**, **Międzyzdrojów** i **Torunia** przedstawili działania samorządów w ramach budowania i rozwijania marki kulturalnej miast.

3.6.4. V Zjazd Gospodarczy Miast, Poznań, 22-25 listopada

W dniach 22–25 listopada, na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich odbywały się targi: **POLEKO** - Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska, **GMINA** - Targi Produktów i Usług dla Samorządów Lokalnych i **KOMTECHNIKA** - Targi Techniki Komunalnej. Targom towarzyszy wiele różnych wydarzeń związanych z gospodarką miejską, w tym Międzynarodowy Kongres Ekologiczny **EnviCon**. W ostatnich dwóch dniach Targów na wydzielonym terenie odbywała się wielka konferencja MRR w ramach polskiej prezydencji, zatytułowana **Zintegrowane podejście do rozwoju - klucz do inteligentnej, inkluzywnej i zrównoważonej Europy**, którą dofinansowaliśmy w zakresie pokrycia części kosztów przyjazdu gościa specjalnego, twórcy koncepcji **miasta kreatywnego**, prof. Richarda Floridy z USA.

Inną imprezą towarzyszącą Targom były **II Targi Przedsiębiorczości Społecznej** (zorganizowane przez ROPS Poznań, Fundację *Barka*, i Fundację *Pro Publico Bono*).

Zjazd nie był oddzielnym wydarzeniem. Pomysł jego formuły polegał na zorganizowaniu w tym czasie kilku wydarzeń związkowych w taki sposób, by umożliwić ich uczestnikom także udział w Targach, Kongresie i Konferencji MRR.

Dużym zainteresowaniem cieszyła się zorganizowana przez nas w dniu 23 listopada konferencja **„Gospodarka odpadami po zmianach ustawy – jak nie utopić miejskich pieniędzy w śmieciach?”**.

Briefing **„Nowa perspektywa finansowa UE dla miast”**, z udziałem posła PE **Jana Olbrychta**, przewodniczącego Intergrupy URBAN w dniu 24 listopada, umożliwił licznym uczestnikom zapoznanie się z projektami rozporządzeń UE na lata 2014-2020.

Związek współorganizował również, wspólnie z Polską Izbą Przemysłu Targowego w dniu 23 listopada **„Spotkanie Miast Targowych”**.

W dniach Zjazdu odbyły się też **posiedzenia czterech komisji** Związku.

Udział w wydarzeniach V Zjazdu Gospodarczego wzięło co najmniej **200** osób.

3.6.5. XV Spotkanie Biur Promocji Miast, Wieliczka, 13-14 października

Tematami **XV Spotkania Biur Promocji** były **„Atrakcje turystyczne miast i regionów”** oraz **„System informacji turystycznej jako narzędzie promocji turystyki”**.

Spotkanie było połączone z **X Przeglądem Materiałów Promocyjnych Miast**. Do udziału zaproszeni zostali, obok pracowników Biur Promocji, Wydziałów Kultury i Sportu, Komunikacji Społecznej, Rzeczników Prasowych, także przedstawiciele Komisji Turystyki, Kultury Fizycznej i Sportu ZMP. Przegląd ma na celu wymianę doświadczeń i

pomysłów związanych z realizacją polityki promocji miasta, szczególnie w zakresie przygotowywania wydawnictw i materiałów reklamowych.

W spotkaniu uczestniczyło **78** osób z **37** miast.

Ponadto **współpracowaliśmy przy organizacji wielu innych wydarzeń**, w tym:

- Festiwalu Promocji Miast i Regionów w Warszawie (wrzesień),
- Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach (maj),
- Forum Regionów w Muszynie podczas Forum Ekonomicznego w Krynicy (wrzesień),
- Konferencji „Bezpieczeństwo energetyczne miast” w Bielsku-Białej (wrzesień),
- VII Mistrzostwach Polski Samorządowców w tenisie ziemnym w Koninie (czerwiec),
- XV Mistrzostwach Polski Samorządowców w piłce siatkowej w Redzie (kwiecień),
- dorocznym Rankingu „Rzeczpospolitej” (czerwiec, lipiec).

3.7. Konkursy „Samorządowy Lider Zarządzania” i Baza Dobrych Praktyk

Celem Konkursu jest identyfikacja i upowszechnienie innowacyjnych rozwiązań wprowadzonych w miastach. Są one opisane w internetowej **Bazie Dobrych Praktyk** (350 opisów, 650 000 wejść).

W roku 2011 została przeprowadzona **V edycja Konkursu** (pod patronatem Marszałka Senatu), która obejmowała usługi publiczne w zakresie polityki społecznej (w ramach projektu PO KL): w edukacji, kulturze, ochronie zdrowia i pomocy społecznej. [W 2012 r. VI edycja – usługi techniczne: Transport i drogi, gospodarka komunalna, mieszkalnictwo.]

Zgłoszono 93 projekty, z tego większość z miast. Laureatami V edycji Konkursu są:

W kategorii **Miasta na prawach powiatu i miasta powyżej 50 000 mieszkańców**:

- w dziedzinie **pomoc społeczna** – **Bielsko-Biała** za projekt „Działania wspierające kierowane do rodzin wielodzietnych w ramach kompleksowego systemu wsparcia rodzin w Bielsku-Białej, mającego na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej”,

W tej dziedzinie przyznano również trzy równorzędne **wyróżnienia** dla:

- **Częstochowy** za projekt „Asystent rodziny”,
- **Katowic** za projekt „Miejska dżungla”,
- **Tczewa** za projekt „Bank czasu – Bankiem Życzliwości”.

- w dziedzinie **oświata** – **Koszalin** za „Działania na rzecz podniesienia jakości oferty edukacyjnej w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”.

W tej dziedzinie przyznano również **wyróżnienia** dla:

- **Ełku** za projekt „Nasze pasje”,
- **Rybnika** za projekt „Rybnicka edukacja niepełno-sprawnych drogą do sukcesu”.

- w dziedzinie **kultura** – **Słupsk** za projekt „Społeczna Pracownia Digitalizacji”.

W tej dziedzinie przyznano też **wyróżnienie** dla **Żor** za projekt „Biblioteka – jesteście na dobrej drodze, czyli marketing mix w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Żorach”.

- w dziedzinie **ochrona zdrowia – dwóch laureatów: Słupsk** za projekt „Realizacja pięciu programów profilaktycznych w ramach projektu „Zdrowie - Mama i Ja” oraz **Toruń** za projekt „Program edukacyjny z zakresu zdrowego stylu życia”.

W kategorii **Miasta małe i średnie:**

- w dziedzinie **pomoc społeczna – Przasnysz** za projekt „Przasnyska koalicja na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.
- w dziedzinie **kultura - Płońsk** za projekt „Partnerstwo w kulturze i oświacie na przykładzie projektu Płońskie zaduszki muzyczne „Pamięć za serce”.
- w dziedzinie **oświata - Jarocin** za projekt „Jarocin - Kreatywna szkoła”.

Komisja konkursowa przyznała również dwa **wyróżnienia dodatkowe „Lider wśród Liderów 2011”** - dla **Jarocina** oraz **Słupska** za kompleksowe działania w dziedzinach usług społecznych.

Konferencja podsumowująca Konkurs (przedstawiono 33 prezentacje projektów finałowych, także z powiatów i gmin wiejskich), połączona z wręczeniem dyplomów finalistom i laureatom odbyła się 19 grudnia ub.r. w Senacie RP, z udziałem 130 osób.

3.8. Konferencja podsumowująca projekt norweski, Warszawa, 21-22 marca

Konferencja stanowiąca podsumowanie czteroletniego projektu zgromadziła przedstawicieli MRR i MSWiA oraz **140** przedstawicieli **70 miast, gmin i powiatów**. Uświadomiła ona uczestnikom zarówno skalę projektu, jak i jego znaczenie. W projekcie udział wzięły **2652 osoby z 660 JST (303 miasta, 188 gmin wiejskich i 169 powiatów)**, z czego 206 JST w co najmniej 2 komponentach, 92 - w co najmniej 3 komponentach, 35 - w co najmniej 4 komponentach oraz 12 - we wszystkich 5 komponentach.

3.9. Informacja, publikacje

3.9.1. „Samorząd Miejski” – w r. 2011 wydaliśmy **11 numerów** (od stycznia 1992 r, - 181 numerów) pisma, które jest dodatkiem do *Gazety Samorządu i Administracji* (nakład: ponad 5000 egzemplarzy). Dzisiejszy *Samorząd Miejski* jest kontynuacją wydawanego w okresie międzywojennym oficjalnego miesięcznika Związku Miast Polskich, noszącego taki sam tytuł. Obecnie każdy numer *Samorządu Miejskiego*, oprócz oficjalnej dystrybucji GSiA, jest również bezpłatnie i cyklicznie wysyłany do wszystkich miast członkowskich na ręce: prezydentów, burmistrzów, delegatów do Związku, przewodniczących rad miejskich, członków komisji ZMP, a także do członków senackiej i sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego, członków Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, ministrów, wybranych mediów i bibliotek.

W *Samorządzie Miejskim* są publikowane relacje z posiedzeń organów Związku, konferencji, seminariów czy warsztatów oraz podejmowane przez ZMP stanowiska i

uchwały. Znajdują się tam ponadto informacje o przedsięwzięciach, projektach realizowanych przez Związek lub z jego udziałem (projekt norweski, projekty partnerskie, URBACT), a także opisy dobrych praktyk z miast, aktywności ZMP na forum europejskim czy przykłady współpracy zagranicznej miast - np. wyróżnienia Rady Europy.

W 2011 roku na łamach *Samorządu Miejskiego* ukazały się materiały poświęcone miastom obchodzącym jubileusze nadania praw miejskich czy swojej „miejskości” (50-lecie Zielonki, 350-lecie Kępna, 50-lecie Nowej Dęby, 800-lecie Złotoryi). W „SM”, na stronach internetowych i w e-Biuletynie publikowaliśmy również wiadomości o ciekawych wydarzeniach i imprezach miejskich, ważnych przedsięwzięciach oraz sukcesach naszych miast członkowskich. W 2011 r. pisaliśmy choć raz (na stronie internetowej, w SM i w e-Biuletynie) o **ponad 150 miastach**. Cennym źródłem informacji są regularnie dostarczane przez niektóre samorządy internetowe serwisy prasowe i „Kalendarz wydarzeń w miastach”, przygotowywany co roku na podstawie ankiet wypełnianych przez miasta.

3.9.2. e-Biuletyn

W ubiegłym roku przygotowano 21 numerów e-Biuletynu (w tym 12 specjalnych), który jest rozsyłany drogą elektroniczną m.in. do wszystkich burmistrzów, prezydentów, przewodniczących rad, sekretarzy, rzeczników prasowych i biur promocji z miast członkowskich. Informuje on o zawartości *Samorządu Miejskiego* oraz o najważniejszych wydarzeniach w Związku i w miastach członkowskich. Dzięki e-Biuletynowi i prowadzonemu doraźnie mailingowi (kilkadziesiąt akcji w roku) zapowiadamy konferencje, szkolenia, konkursy i inne projekty. Od połowy roku rozsyłany jest też regularnie **Newsletter**, który informuje o nowościach na stronie internetowej.

3.9.3. Nowa strona internetowa

Od lipca 2011 r. Związek posiada nową stronę internetową - www.zmp.poznan.pl, która spełnia wymogi atrakcyjnej i skutecznej komunikacji, dzięki zastosowaniu nowoczesnych narzędzi. Znajduje się na niej wiele informacji na temat bieżącej działalności Związku, podstawowe dane o Związku, komunikaty z posiedzeń Zarządu, Komisji Związku, Zgromadzenia Ogólnego, Kongresów, wypracowane stanowiska i uchwały, dokumenty, zaproszenia, wiadomości „Z naszych miast” (w 2011 r. - 195 „newsów”), kalendarz wydarzeń. Są także informacje na temat projektów, konkursów i imprez ZMP oraz innych inicjatyw czy targów, którymi miasta mogą być zainteresowane. Każdego dnia zamieszczanych jest średnio od 2 do 3 nowych informacji.

Osobną częścią strony internetowej ZMP jest Baza Danych SAS.

Liczba wejść na stronę od 4 sierpnia 2011 r. do końca roku wyniosła 19 370.

3.9.4. Współpraca z mediami

Za pośrednictwem mediów informowaliśmy opinię publiczną o działalności Związku, opiniach na temat aktów prawnych ważnych z punktu widzenia samorządów miejskich oraz podejmowanych przez ZMP inicjatywach.

W największych spotkaniach samorządowców w tym roku, m.in. w jubileuszowym Zgromadzeniu Ogólnym z okazji 20-lecia ZMP, IX Kongresie Miast Polskich w Lublińcu, którym towarzyszyły **konferencje prasowe**, uczestniczyli licznie dziennikarze, a informacje prasowe na temat tych imprez były rozsyłane do mediów ogólnopolskich i regionalnych. Z okazji 20-lecia Związku przygotowano **film** o Związku i publikację multimedialną **„Najważniejsze wydarzenia w miastach członkowskich ZMP w latach 1990-2010”**, w której wzięło udział 190 miast.

Spotkania z dziennikarzami towarzyszyły też posiedzeniom Zarządu ZMP. Zapraszani na nie byli głównie reprezentanci mediów regionalnych i lokalnych, w tym telewizji TVP3. Komunikaty prasowe z posiedzeń Zarządu były rozsyłane do ważniejszych mediów ogólnopolskich, gazet regionalnych i lokalnych, a także zamieszczane na stronie internetowej.

Istotnym kanałem upowszechniania informacji o działaniach ZMP są **czasopisma** adresowane wprost do środowiska samorządowego - stałą współpracę Związek prowadzi z redakcjami *Gazety Samorządu i Administracji*, Serwisu Samorządowego PAP, *Forum Samorządowego* i *Wspólnoty*, a także z *Przeglądem Komunalnym* (12 numerów wkładki) i *Biuletynem BDO - Finanse Publiczne*.

Na łamach Serwisu Samorządowego PAP publikowane są regularnie wypowiedzi ekspertów ZMP, informacje na temat stanowisk Związku i organizowanych wydarzeń. Natomiast *Przegląd Komunalny* wydaje regularnie bezpłatną, jednostronicową wkładkę, w której znajdują się artykuły o działalności ZMP (w 12 numerach miesięcznika).

Informacje o bieżącej działalności Związku, wypowiedzi przedstawicieli ZMP, komentarze ekspertów ukazywały się m.in. w *Rzeczpospolitej*, *Dzienniku Gazeta Prawna*, *Gazecie Wyborczej*, *UE Fundusze Europejskie*, tygodniku *Newsweek*, *Puls Biznesu*, *Przegląd Komunalny*, a także w TVN24, TVP INFO, TVN CNBC Biznes, Polsat News, TVP 1, TV Biznes oraz na antenie Polskiego Radia, Radia dla Ciebie, TOK FM.

Duży rozgłos miała **konferencja prasowa „Finanse samorządów a redukcja deficytu finansów publicznych”** zorganizowana przez ZMP w Centrum Prasowym PAP w Warszawie **9 marca 2011 r.**, podczas której wyrażono sprzeciw wobec odgórnego ograniczenia deficytów JST. W spotkaniu, na które przybyło ponad 40 dziennikarzy mediów ogólnopolskich, branżowych i regionalnych, brał udział prezes ZMP, Ryszard Grobelny i inni reprezentanci Strony Samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Związek wspólnie z miastem Rybnik podjął działania informacyjne i promujące Europejski Kongres Obywatelstwa i Miast Bliźniaczych, nad którym patronat objął m.in. Serwis Samorządowy PAP, *Wspólnota*, *Gazeta Samorządu i Administracji*, *Forum Samorządowe*, *Dziennik Zachodni*, TVP Katowice. W konferencji prasowej zorganizowanej przed rozpoczęciem kongresu 29 września 2011 r. dla kilkudziesięciu przedstawicieli prasy ogólnopolskiej, zagranicznej oraz lokalnej obok prezydenta Rybnika, Adama Fudalego i przewodniczącego CEMR, Wolfganga Schustera, wziął udział wiceprezes ZMP, Marek Miros.

Szczególną uwagę poświęciliśmy promocji w mediach i wśród JST nowych projektów partnerskich realizowanych z MSWiA oraz MPiPS. Promowaliśmy m.in. konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania 2011 – Usługi społeczne”, nad którym patronat objęła GSiA. W *Samorządzie Miejskim* są specjalne strony poświęcone poszczególnym komponentom projektów.

3.9.5. Publikacje zwarte:

- książka „Współpraca polskich i norweskich samorządów w ramach projektu *Budowanie potencjału instytucjonalnego samorządów dla lepszego dostarczania usług publicznych*”,
- książka „Badania jakości usług publicznych w samorządzie lokalnym”,
- wydawnictwo multimedialne „Najważniejsze wydarzenia w miastach członkowskich ZMP w latach 1990-2010”.

4. Biuro Związku

Skład osobowy Biura Związku w dniu 31 grudnia 2011 (35 osób, 32,1 etatu):

- dyrektor Biura (Andrzej Porawski),
- asystent dyrektora (Marta Rakowicz),
- specjalista ds. kontaktów z Parlamentem (Agnieszka Sieradzka)

z-cy dyrektora:

- z-ca dyrektora ds. administracyjno-organizacyjnych i kadr (Jolanta Hałas),
- z-ca dyrektora ds. promocji i współpracy zagranicznej (Alicja Grenda),
- z-ca dyrektora ds. projektów (Tomasz Potkański 0,85 etatu, wynagrodzenie finansowane z projektów).

służba informacyjna:

- rzecznik prasowy Związku (Joanna Proniewicz),
- redaktor naczelna „Samorządu Miejskiego” (Ewa Parchimowicz),
- dziennikarz (Hanna Hendrysiak*),

Sprawozdanie z działalności Związku

- redaktor stron internetowych (Mikołaj Śmiarowski).

promocja, współpraca zagraniczna:

- specjaliści ds. współpracy zagranicznej (Katarzyna Paczyńska, Hanna Leki, Alicja Stachowiak, Anna Wiktorczyk-Nadolna),
- specjaliści ds. promocji (Joanna Ludwiczak, Agnieszka Figna).

dział badawczy:

- kierownik działu SAS (Sylwia Kluczyńska),
- specjalista socjolog (Aneta Kręc),
- specjalista ds. gospodarki miast (Paweł Krawczyk),
- specjalista informatyk (Ewa Ziółkowska),
- specjalista ds. gospodarki miejskiej (Agnieszka Stencel)

dział organizacyjny:

- specjaliści ds. organizacyjnych (Urszula Grabowska, Magdalena Misiewicz, Krzysztof Paczyński, Maciej Schiffmann),
- sekretarka (Anna Idźkowiak),
- sprzątaczką (Krystyna Maciejewska, 0,4 etatu).

dział finansowy:

- główna księgowa (Małgorzata Ziętek),
- księgowe (Joanna Grochowska, Maria Pietsch, 0,5 etatu,);

zespół specjalistów ds. projektów (na czas realizacji projektów)

- specjalista ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi (Katarzyna Gralińska, 0,8 etatu)
- ekspert ds. monitoringu i wewnętrznej ewaluacji projektu GWD (Krzysztof Jaszczołt 0,6 etatu)
- specjalista ds. GWD (Małgorzata Ornoch-Tabędzka 0,6 etatu)
- informatyk (Włodzimierz Woźniak 0,5 etatu)
- księgowa (Joanna Maniecka, 0,85 etatu),

* **uwaga:** połowa etatu red. Hanny Hendrysiak jest refinansowana przez inne organizacje samorządowe; prowadzi ona obsługę posiedzeń zespołów Komisji Wspólnej Rządu i ST.